

44. møde

Onsdag den 1. juni 2005 kl. 13.00

Dagsorden

1) Spørgsmål til ministrene.
(Spørgetiden).

2) Forespørgsel nr. F 20:

Forespørgsel til finansministeren [om forholdet mellem løfterne om forbedring af velfærden og forhandlingerne om strukturreformen].

Af Kristen Touborg (SF) m.fl.

(Forespørgslen anmeldt 17/5 2005. Fremme af forespørgslen vedtaget 27/5 2005).

Meddelelser fra formanden

Formanden:

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendt- sen) har meddelt mig, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om andelsbo- ligforeninger og andre boligfællesskaber. (Salg af private andelsboligforeningsejendomme). (Lovforslag nr. L 173).

Socialministeren (Eva Kjer Hansen) har meddelt mig, at hun i henhold til forretningsordenens § 19, stk. 4, ønsker at give Folketinget en skrift- lig:

Redegørelse om den sociale finansieringsreform – 2005.

(Redegørelse nr. R 11).

Eksemplarer vil blive omdelt, og redegørelsen vil blive optaget i Folketingstidende.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål til ministrene.

Spørgetiden

Spm. nr. S 1775

1) Til statsministeren af:

Rune Lund (EL):

»Hvordan vurderer statsministeren fremtiden for EU-forfatningen set i lyset af det franske nej?«

Rune Lund (EL):

Vi havde jo en fantastisk folkeafstemning i søn- dags i Frankrig, som endte med et dejligt nej til EU-elitens projekt om en forfatning, som vil ska- be en udvikling, hvor man kan tjene flere penge på sundhed og velfærd; en forfatning, som vil skabe mere militær oprustning, og som vil skabe mindre demokrati.

Statsministeren var i spørgetimen i går og for- klarede nogle ting omkring tidsplanen for det her. Men det, som jeg godt kunne tænke mig med det her spørgsmål, er at få statsministerens egne vurderinger af eller kommentarer til, hvor- dan det kan være, at man har lavet et internatio- nalt samarbejde, som der er så mange menne- sker rundtomkring i Europa der er så meget imod, at det resulterer i et fransk nej ved afstem- ningen i søndags.

Kan statsministeren ikke kommentere det lidt? Hvad er fremtiden for europæisk samarbej- de på et sådant grundlag?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

For det første vil jeg gerne afvise hr. Rune Lunds beskrivelse af, hvad der ligger i den nye traktat. Det er en fuldstændig misvisende beskrivelse.

For det andet vil jeg gøre opmærksom på, at ni lande faktisk har underskrevet traktaten nu. Disse ni lande repræsenterer omkring halvdelen af befolkningerne i EU, så det er jo også usandt, når hr. Rune Lund påstår, at det kun er en be- grænset kreds, der står bag traktaten. Der er fak- tisk ganske bred opbakning til den nye traktat.

For så vidt angår fremtidsudsigterne, er det noget, der skal drøftes på EU-topmødet den 16.- 17. juni. Jeg tror ikke, at jeg kan føje meget mere til, hvad jeg sagde om den sag i går.

Rune Lund (EL):

Jeg synes egentlig, det er lidt ærgerligt, at statsministeren ikke tager de europæiske befolkningers bekymring alvorligt. For det er da rigtigt nok, at EU-forfatningen nu er blevet kørt igennem forskellige nationale parlamenter, men der er f.eks. også lande, som ikke vil tillade, at der bliver afholdt folkeafstemninger. Det gælder f.eks. Sverige, hvor man ikke tør sende forfatningen til folkeafstemning, fordi man er bange for et nej. I Tyskland har vælgerne heller ikke haft mulighed for det.

Er det ikke noget, som bekymrer statsministeren, f.eks. at man på den måde kører et projekt hen over hovedet på befolkningerne i Europa uden at inddrage dem på en ordentlig måde? Bekymrer det ikke statsministeren, at fundamentet for EU på den måde bliver så utrolig skrøbeligt, at vi f.eks. fik et fransk nej her i søndags, og at vi med meget stor sandsynlighed får et hollandsk nej i dag ved folkeafstemningen i Holland?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg synes, det er vigtigt, at EU-samarbejdet foregår i god og tæt overensstemmelse med det, der er befolkningernes ønsker. Det er også grunden til, at vi i Danmark har tradition for at holde folkeafstemning, når der er tale om større principielle spørgsmål vedrørende EU.

Det er der også andre lande der gør denne gang, men vi blander os fra dansk side ikke i, hvordan enkelte lande tilrettelægger deres egne demokratier og beslutningsprocesser. Det synes jeg ærlig talt heller ikke hr. Rune Lund skulle gøre. Jeg tror, at hr. Rune Lund meget ville have sig frabedt, hvis f.eks. franskmændene begyndte at blande sig i, hvordan vi gør det i Danmark, eller hvis tyskerne begyndte at blande sig i, hvordan vi gør det i Danmark.

I Danmark tilrettelægger vi det ud fra, hvad vi synes er det rigtige i Danmark, og det synes jeg også vi skal respektere at man gør i andre lande.

Kl. 13.05

Rune Lund (EL):

Jeg må konstatere, at statsministeren fuldstændig ignorerer den store folkelige modstand, der er mod EU-projektet over hele Europa, som resulterede i et nej i Frankrig i søndags, og som højst sandsynligt vil resultere i et nej i Holland i dag ved folkeafstemningen.

Vi kommer åbenbart ikke længere. Statsministeren vil gerne være med til at køre det hen over hovedet på de europæiske befolkninger, men det er der jo så ikke noget at gøre ved. Det resulterer bare i, at vi må stemme nej til EU-forfatningen herhjemme den 27. september, og vi håber på, at det også sker andre steder.

Men jeg har et andet spørgsmål, når nu vi ikke kommer videre med den her debat: Hvis afstemningen i Danmark gennemføres den 27. september og EU-forfatningen efterfølgende bliver lavet om, skal vi så have en ny folkeafstemning i Danmark?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Den hypotetiske situation opstår ikke. Det har jeg redegjort for i går, nemlig at vi fra dansk side ønsker, at alle 25 lande skal have lov til at udtale sig om traktaten. Vi synes nemlig, at det er det demokratiske, altså at store og små lande er stillet ens, så det ikke kun er et stort land, der skal have lov at udtale sig. Det skal alle lande. Det skal vi også have lov til. Det er vores udgangspunkt.

Så må vi tage det derfra og se, om der er tilslutning til traktaten eller der ikke er. Men forudsætningen for, at vi kan gennemføre en folkeafstemning, er selvfølgelig, at der i EU-kredsen er fuldstændig opbakning til, at det, vi stemmer om, er den traktat, vi kender, hverken mere eller mindre.

Rune Lund (EL):

Mit sidste spørgsmål var i virkeligheden meget simpelt. Hvis vi stemmer om EU-forfatningen den 27. september og får et givet resultat og forfatningen derefter skulle blive lavet om, får vi så en afstemning til?

Statsministeren kan sagtens sige, at det er et hypotetisk spørgsmål, men det burde da være supernemt at sige: Selvfølgelig skal der da være en folkeafstemning til, hvis EU-forfatningen bliver lavet om.

Jeg kan slet ikke forstå, at statsministeren ikke bare her og nu kan garantere, at det selvfølgelig forholder sig sådan. For det er jo en anden forfatning, i det tilfælde at den bliver lavet om, og derfor bør der selvfølgelig være en folkeafstemning til, såfremt den situation skulle opstå.

Så kan vi ikke bare få en garanti fra statsministeren om, at selvfølgelig forholder det sig sådan: En ny folkeafstemning, hvis forfatningen bliver lavet om, selv om vi har stemt en gang allerede?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg vil slet ikke gå ind på hr. Rune Lunds mange spekulative forestillinger, for jeg har gjort det fuldstændig klart allerede i går her i Folketings-salen, at vi ønsker, at alle lande skal have lov til at tilkendegive deres holdning, også Danmark, og at vi derfor skal gennemføre en folkeafstemning. Men forudsætningen for det er naturligvis, at der er en traktat at stemme om, og også, at den ikke bagefter bliver lavet om, for det er jo meningsløst.

Derfor eksisterer forudsætningerne for hr. Rune Lunds spørgsmål slet ikke, og derfor er det ikke andet end spekulative forestillinger i hr. Rune Lunds hoved.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1779

2) Til statsministeren af:

Søren Espersen (DF):

»Hvad er statsministerens reaktion på resultatet af den franske folkeafstemning i søndags, og hvorledes påvirker resultatet den kommende danske folkeafstemning?«

Søren Espersen (DF):

Jeg synes også som statsministeren, at vi havde en god og grundig debat i går om mange ting. Jeg konstaterede også allerede der, at statsministeren har rykket sig vældigt fra søndag aften og frem til nu, og jeg er sikker på, at efter i aften vil statsministeren rykke sig yderligere. Den debat synes jeg slet ikke vi skal ind på mere.

Vi har haft en diskussion om, hvorfor folk sagde nej i Frankrig. Der var alle mulige forskellige grunde, har vi fået at vide. Der er sikkert også mange grunde til, at man siger ja. Jeg har sågar også hørt SF'ere herhjemme sige ja, fordi de ikke ville komme fru Pia Kjærsgaard i møde. Der er alle mulige forklaringer på, hvorfor man gør det ene og det andet. Jeg er sikker på, at Chirac også har fået mange jastemmer, og det tror jeg vi kan være enige om.

Det, jeg egentlig gerne vil bede statsministeren forholde sig til, er: Kunne man forestille sig, at forfatningen er det, som egentlig er det afgørende, det, som folk nu generelt siger nej til? Vi vil ikke have en forfatning i Europa. Kunne det være en forklaring?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Det er det sikkert for nogle, men langtfra alle. For som hr. Søren Espersen også beskriver det, har debatten i så vel Frankrig som Holland handlet om mange ting. Faktisk er det sådan, at det meste af debatten har handlet om alt andet end selve traktaten.

Men det, der jo er interessant, er, at den del af debatten i f.eks. Frankrig, som har handlet om traktaten, har handlet om, at en stor del af de franske nejsigere, ikke mindst fra venstrefløj, har ønsket, at der skal være mere EU-indflydelse på f.eks. socialpolitik og på arbejdsmarkedspolitik. Jeg tror, at hr. Søren Espersen meget ville betakke sig for det, hvis vi skulle gå i den retning.

Kl. 13.10

Men vi kan altså konstatere, at hr. Søren Espersen siger nej til traktaten, og det er der også nogle i Frankrig der gør. Men de gør det med vidt forskellige udgangspunkter. Det, de franske nejsigere vil, er det stik modsatte af, hvad hr. Søren Espersen vil.

Søren Espersen (DF):

Jeg kunne ikke have sagt det bedre selv. Det er så svært at dechiffrere, det er så svært at analysere, hvorfor folk står inde i boksen og sætter et kryds et bestemt sted. Det er sågar vanskeligt at finde ud af, hvorfor de stemmer på forskellige partier. Der er alle mulige forklaringer.

Det er derfor, jeg mener, at man skal holde op med den slags botanisering. Vi skal bare nøjes med at konstatere, at det her var en forfatning, som der skulle stemmes om hvorvidt man ville have eller ej, og at et meget stort flertal af franskmændene sagde nej.

Jeg ville ønske, vi kunne komme så vidt, at vi ikke nødvendigvis bare i den her situation begynder at finde ud af, hvordan vi så skal lave forfatningen om. Det er det, jeg spørger statsministeren om: Kunne det tænkes, at vi nu skulle tage en diskussion om, hvorvidt Europa skal have en forfatning overhovedet? Kunne det tænkes? Eller er det for hypotetisk for statsministeren? Er det en mulighed?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Det er da bestemt det, jeg ønsker. I går brugte jeg faktisk meget tid her i Folketingssalen på at argumentere for, at man nu holder sig til sagen.

Jeg synes netop, at man skal være forsigtig med at gå ind og tolke nej i Frankrig og et muligt nej i Holland, for der er så mange motiver. Så det synes jeg ikke man skal begynde at begive

sig ind i. Det bedste, man kan gøre, er at sige, at det nu er op til den franske regering at meddele sine partnere i EU, hvorledes den franske regering ønsker at reagere oven på den folkeafstemning, der har været, med det resultat, den gav.

Nu kender vi jo ikke resultatet, men det er op til den hollandske regering at meddele sine partnere, hvorledes man tolker, og hvorledes man vil handle oven på det resultat, der måtte komme ud af den hollandske folkeafstemning. Det er det bedste, man kan gøre. Jeg synes ikke, at vi fra dansk side skal begynde at kloge i, som man siger i Jylland, hvordan vi skal tolke et nej.

Et nej er et nej, og så må det være op til de pågældende landes regeringer at meddele EU-kredsen, hvordan de ønsker at reagere på det, deres befolkninger har sagt.

Søren Espersen (DF):

Men det er ikke særlig realistisk, at vi skal vente, til alle landene, som skal forholde sig til det her, så kan meddele, hvad de vil. Så vidt jeg forstår, skal det her være færdigt til november næste år. Skulle vi så ikke have en diskussion nu i de andre EU-lande? Skulle vi så vente med det? Skal vi først vente på, at englænderne finder ud af et eller andet til foråret? Sådan fungerer det jo ikke.

Jeg synes, det er så vigtigt at holde fast i, at forfatningen er et hele. Der var et billede, der randt mig i hu, nemlig en historie om »Titanic«. Da den var ved at synke, løb officererne på et tidspunkt rundt og flyttede om på dækstolene. Man går altså og botaniserer i nogle ting, der ikke har noget som helst med det store projekt at gøre. Er det et projekt, der er faldet, så forholder man sig til det. Så begynder man ikke at tænke: Kan vi flytte et eller andet rundt, så vi måske kan få andre fuppet med?

Det er det, jeg så gerne vil vende tilbage til, altså at vi nu har et projekt, der hedder en forfatning. Den ser ud til at være godt på vej til at falde. Kan vi så ikke sige, at måske var det det, de europæiske befolkninger præcis ville have, nemlig ikke en forfatning, men muligvis et mellemstatsligt samarbejde?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg synes da, hr. Søren Espersen skal lægge mærke til, at jeg netop ikke lægger op til, at man begynder at botanisere og tage dele og lave dem om osv. Tværtimod har jeg netop sagt, og jeg sagde det allerede i går, at den danske regerings

position er den, at alle lande skal have lov at udtale sig. Det synes vi er demokratisk. Det skal ikke være sådan, at det kun er et stort land, der har lov at sige sin mening. Det skal vi alle sammen have lov til.

Derfor synes vi, det rigtige er, at ratifikationsprocessen kører videre, for det skal ikke være sådan, at et stort land som Frankrig har mere indflydelse på processen end et lille land som Danmark. Vi er alle ligeværdige. Derfor synes vi, at alle skal have lov at udtale sig.

Det er, hvad jeg har sagt, og jeg har sagt i tillæg til det: Forudsætningen for det er selvfølgelig, at man så ikke begynder at pille i traktaten, men at det er den traktat, vi kender, vi tager stilling til, så vi kan få den diskussion, som hr. Søren Espersen og jeg er enige om vi skal have.

Så hr. Søren Espersen skyder mig noget i skoen, som slet ikke passer, for det er ikke mig, der lægger op til at botanisere, tværtimod. Jeg lægger op til, at man holder fast i det, der ligger, og tager stilling til det. Så må vi selvfølgelig respektere, hvis der er nogle, der, når hele regnestykket bliver gjort op, siger: Nej, vi kan ikke skrive under på den. Så kan den jo ikke træde i kraft.

Kl. 13.15

Formanden:

Så er det hr. Rune Lund som medspørger.

Rune Lund (EL):

Statsministeren undgår også her i dag at forholde sig til diskussionen af, om EU-forfatningen i det hele taget er et rigtigt fundament at samarbejde på. Det, som jeg også tidligere i dag har prøvet at rejse, er diskussionen af, om ikke vi er kørt helt af sporet med hensyn til at lave en institution, en konstruktion, som folk ikke bryder sig om.

Nu får vi et nej igen i aften i Holland – sandsynligvis. Vækker det ikke sådan til eftertanke hos statsministeren? Tænker statsministeren aldrig på, hvilken vej Europa går? Tænker statsministeren kun på sine tidsplaner og et topmøde engang i midten af juni? Er det hele perspektivet? Tænker statsministeren ikke nogen store tanker om, hvordan europæisk samarbejde kunne være indrettet, så folk kunne lide det? Er det absolut en naturlov, at folk ikke skal kunne lide internationalt samarbejde i Europa med udgangspunkt i EU? Er der ikke andre alternativer? Tænker statsministeren aldrig sådan?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg kan i hvert fald roligt fastslå, at jeg aldeles ikke tænker på de samme alternativer som hr. Rune Lund, som jo ønsker EU-samarbejdet opløst. Det er jo hr. Rune Lunds mål. Alt, hvad hr. Rune Lund foretager sig, dækker over, at man bare skal pulverisere samarbejdet. Hr. Rune Lund har ikke noget ærligt ønske om at have et sådant tæt europæisk samarbejde.

Man kan altid diskutere, på hvilket grundlag et sådant arbejde og samarbejde skal foregå. Men efter min mening har vi skabt noget historisk i Europa ved at samle 25 lande om samme bord, hvor vi drøfter, hvordan vi bedst i fællesskab er i stand til at løse en række problemer, som vi står med, og som er grænseoverskridende, hvad enten det er handelsspørgsmål, miljøspørgsmål, bekæmpelse af international kriminalitet og terrorisme eller at ruste Europa bedre til at skabe flere job.

Der er ting, som vi bedst kan løse i fællesskab på tværs af grænserne, og der synes jeg, at EU er en fantastisk ramme, som også har været med til at skabe både frihed, fred og velstand i Europa. Det ønsker vi at udvikle videre.

Rune Lund (EL):

Men det synes EU's befolkninger åbenbart ikke. Det er jo derfor, vi får et nej i Frankrig.

Jeg vil råde statsministeren til at læse Enhedslistens betækningsbidrag til L 137 om EU-forfatningen, for der beskriver vi netop konturerne af, hvordan et samarbejde i Europa kunne se ud, som ville have en langt bredere folkelig opbakning, end EU har i dag. Vi går nemlig ind for et mere konventionsbaseret samarbejde med udgangspunkt i modellen, man ser fra den europæiske menneskerettighedskonvention med Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, der i sidste ende kan afsige nogle bindende domme. Den slags samarbejde ser vi i Europarådet, hvor der samarbejder 46 lande og ikke kun EU's 25 lande.

Den slags samarbejde kunne man udvide til andre områder, f.eks. miljø, beskæftigelse eller selskabsskat. Det er nogle af de presserende områder. Der behøver ikke nødvendigvis at være en domstol i sidste ende. Men kunne den slags samarbejde ikke være mere fleksibelt og mere spiseligt for Europas befolkninger?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Nej, for det ville igen være et samarbejde på de store landes betingelser. Det, der er det interes-

sante ved hr. Rune Lunds og Enhedslistens visioner, er, at det er en tilbagevendende til et Europa, hvor det er de store lande, der bestemmer sådan uden at tage alt for meget hensyn til de mindre lande.

Det, der er det enestående ved EU-samarbejdet, er, at der er skabt en fælles ramme for at træffe beslutninger, hvor ikke mindst de store lande er bundet ind af nogle fælles forpligtelser, der tvinger dem til at tage hensyn til de små. Det er det store fremskridt i Europa, at vi er kommet væk fra det Europa, hvor det alene var den nationale særinteresse, der talte, som især var til gavn for de store lande, og at vi er kommet over til et Europa, hvor vi løfter nogle opgaver i fællesskab og er nødt til at tage hensyn til hinanden. Det er især til gavn for de små lande.

Formanden:

Der er en medspørger mere, og det er hr. Peter Skaarup.

Peter Skaarup (DF):

Jeg har lagt mærke til, at folk inden for EU-systemet nu er begyndt at benytte sig af noget, der blev diskuteret i slutningen af konventets arbejde, nemlig en slutakt i tilknytning til forfatningen. Det er erklæring nr. 30. Den lyder kort fortalt sådan her:

»Konferencen bemærker, at hvis fire femtedele af medlemsstaterne to år efter undertegnelsen af traktaten om en forfatning for Europa har ratificeret denne, og en eller flere medlemsstater er stødt på vanskeligheder i forbindelse med ratifikationen, tager Det Europæiske Råd spørgsmålet op.«

Kl. 13.20

Det er altså noget, som man nu centralt i EU-systemet bruger og siger er en del af det, der skal ske efter det franske nej. Man vil gøre boet op, man vil gøre tingene op efter den her periode, og så vil man se, om fire femtedele har tilsluttet sig.

Jeg vil godt spørge statsministeren: Er det også det, som statsministeren har tænkt sig at følge? Er det også de principper, statsministeren og den danske regering har tænkt sig at følge i den fortløbende debat efter det franske nej og måske også efter det hollandske nej i aften?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Det, der er vores holdning, er, at det er fair, at alle får lejlighed til at give deres mening til kende om traktaten, og at man skal respektere hvert

enkelt lands svar. Siger et land nej, og siger det også nej den dag, hvor man har hørt alles mening, så er der jo ikke noget at gøre, så kan traktaten ikke træde i kraft, fordi det kræver enstemighed. Det siger sig selv.

Men i en demokratisk proces synes jeg faktisk, det er fair, at alle får lejlighed til at udtale sig. Det kan ikke være sådan, at det er Frankrig, der skal bestemme for Danmark. Vi skal også have lov at give vores mening til kende. Store og små skal behandles ens.

Lad mig minde om, at tilbage i 1992, hvor den danske befolkning stemte nej til Maastrichttraktaten, sagde Danmark til partnerne: Jamen I må gå videre, så vi kan høre jeres mening om traktaten. I mellemtiden prøver vi at se, om vi kan finde en løsning for Danmark.

Det fandt vi så, fik undtagelserne, og så kunne traktaten blive underskrevet.

Hvorfor skal Frankrig eller andre lande være stillet anderledes end Danmark? Jeg synes, der skal være lige behandling af alle, og det er derfor, jeg mener, at alle skal have lov til at udtale sig.

Peter Skaarup (DF):

Statsministeren svarer ikke på spørgsmålet. Det, som statsministeren siger, er stort set det, som statsministeren har sagt i nu 2 dage. Men der bliver ikke svaret på, om den danske regering deler den opfattelse, der nu ser ud til at brede sig i EU-systemet, nemlig at man skal bruge den her regel om, at hvis fire femtedele af landene har tilsluttet sig, er der basis for at gå videre og diskutere, hvad der så skal ske.

Problemet med den regel er, at man der bruger nogle vedtægter, som ikke er trådt i kraft endnu og heller ikke er vedtaget endnu, ikke er ratificeret endnu. Mit spørgsmål til statsministeren går på, om statsministeren ikke er enig i, at det vil svare til, at man på en generalforsamling, inden man har vedtaget nye vedtægter, begynder at bruge de vedtægter, som man har planer om at vedtage.

Situationen er den på en generalforsamling, hvor foreningens medlemmer er dukket op, at man selvfølgelig skal bruge de vedtægter, der gælder på tidspunktet, hvor man diskuterer tingene på generalforsamlingen, og ikke nogle, der kommer på et senere tidspunkt.

Så mit spørgsmål går altså på: Er statsministeren enig i, at vi ikke kan begynde at bruge nogle vedtægter, som ligger ud i fremtiden, som er del af en forfatning, der ikke er blevet ratificeret?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Det kan jeg jo kun være enig i. Det kan man jo ikke på nogen bindende måde.

I øvrigt synes jeg da heller ikke, at man skal vente med at vurdere situationen, til man er kommet så langt frem i processen. Vi vurderer jo altså situationen allerede nu om 14 dage i lyset af den franske folkeafstemning og den hollandske folkeafstemning, og hvilke reaktioner der er i EU-kredsen på det. Så allerede der kan man sige, at vi ikke sidder tilbage og venter, indtil 20 lande har ratificeret. Allerede nu tager vi det op. Derfor kan man sige, at det er sådan en politisk erklæring.

Men hr. Peter Skaarup har ret i, at den ikke er bindende, så længe traktaten ikke er trådt i kraft. Det er også derfor, jeg formulerer mig, som jeg gør, og jeg siger, at det afgørende for os er, at alle får lejlighed til at give deres mening til kende.

Så må man have 25 svar på bordet, og når man så har set de 25 svar, vil man se, hvor mange der har sagt ja, og hvor mange der har sagt nej. Så kigger man hinanden i øjnene og siger, at hvis der er nogle, der nu under disse omstændigheder siger, at de ikke kan skrive under, så er der ikke noget at gøre. Så kan traktaten ikke træde i kraft. Det er så enkelt.

Jeg synes faktisk, det er mærkeligt at høre, at der er nogle, som tilsyneladende mener, at fordi et stort land har givet sin mening til kende, så skal de små afskæres fra at give deres mening til kende. Det kan jeg ikke forstå. Jeg går ind for lige behandling af store og små lande i EU.

Formanden:

Så er der et sidste spørgsmål fra hr. Søren Espersen.

Søren Espersen (DF):

Jeg vil sige, at de svar, som jeg har fået fra statsministeren, har gjort mig utrolig begejstret, for vi har i dag fået et tilsagn om, at teksten til forfatningen ligger fast. Teksten til forfatningen ligger fast, der er ingen botaniseringer, der kommer ingen tillægsprotokoller, det her er ja eller nej. Det synes jeg er fabelagtigt. Jeg ved også, at det vil glæde min gode ven Peter Skaarup, at han ikke skal tilbage til konventet igen i halvandet år, det tror jeg han sætter meget pris på.

Kl. 13.25

Jeg vil egentlig bare slutte af med at spørge for at få fuldstændig klarhed over det: Der kommer ikke en traktat light? Det er den, der ligger,

det er ja eller nej til. Det er det, jeg gerne vil have en endelig bekræftelse på fra statsministeren.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Forventningens glæde kan man aldrig tage fra nogen, og jeg vil da nødigt ødelægge hr. Søren Espersens glæde, men jeg vil bare sige, at det er en kraftig overfortolkning af, hvad jeg har sagt.

Det, jeg har svaret, er, at vi, for at det giver mening at holde en folkeafstemning i Danmark, skal vide, hvad vi stemmer om. Så skal der være en traktat at stemme om, og man kan jo ikke først stemme om en traktat og så bagefter lave den om.

Det er derfor, jeg siger, at vi på Det Europæiske Råds møde den 16.-17. juni 2005 går efter at få en meget klar beslutning om, at såfremt processen kører videre, er det på basis af den traktattekst, der ligger, hverken mere eller mindre. Ellers ved vi jo ikke, hvad det er, vi skal stemme om. Jeg synes sådan set, det er logisk, men hvis hr. Søren Espersen oven i det er glad for mit svar, er det da kun godt.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1783

3) Til statsministeren af:

Peter Skaarup (DF):

»Vil statsministeren tage entydigt afstand fra EU's formands, Jean-Claude Junckers, udtalelser om, at hvis Frankrig og Holland stemmer nej til EU-forfatningen, må de gennemføre nye folkeafstemninger for at få »det rigtige svar«, samt om, at de lande, der stemmer nej, »bliver nødt til at stille spørgsmålet igen«, og vil statsministeren bekræfte, at EU-forfatningen falder bort, hvis den forkastes ved folkeafstemning i blot et af de lande, som afholder folkeafstemning om EU-forfatningen?«

Skriftlig begrundelse

EU's formand udtaler sig almindeligvis på vegne af alle 25 EU-lande. Såfremt den danske statsminister ikke udtrykkeligt og entydigt tager afstand fra de udtalelser, EU-formanden Jean-Claude Juncker er fremkommet med i anledning af muligheden for et nej i Frankrig og/eller Holland ved de forestående folkeafstemninger, vil man derfor kun kunne drage den konklusion, at

statsministeren er enig med EU-formanden i, at folkets røst ved folkeafstemninger ikke skal respekteres, hvis afstemningsresultatet går imod EU-elitens ønske om en vedtagelse af EU-forfatningen. Da statsministeren har udskrevet dansk folkeafstemning om EU-forfatningen til den 27. september 2005, har vælgerne krav på at vide, om den holdning, der udtrykkes ved folkeafstemningen, vil blive respekteret, eller om vi kan forvente nye folkeafstemninger, indtil vælgerne stemmer, sådan som EU-eliten og den danske regering ønsker.

Peter Skaarup (DF):

Spørgsmålet er stillet på baggrund af nogle udtalelser fra EU's nuværende formand, Jean-Claude Juncker, som er premierminister i Luxembourg, og som led i de her roterende formandskaber nu har chancen for at vise, hvad han står for på vegne af EU.

Han har til en belgisk avis i forbindelse med diskussionen om et eventuelt nej i Frankrig og Holland sagt, at hvis Frankrig og Holland stemmer nej til EU-forfatningen, så må de gennemføre nye folkeafstemninger for at få det rigtige svar, som han siger, og han siger også videre, at de lande, der stemmer nej, bliver nødt til at stille spørgsmålet igen.

Det er selvfølgelig nogle udtalelser, der har vakt megen opsigt og været meget omdiskuteret, og på den baggrund synes jeg, det ville være rigtigt at bede statsministeren tage klart afstand fra sådan nogle udtalelser. For vi kan selvfølgelig ikke have en EU-formand, som siger, at man er nødt til at stemme igen om det samme, hvis man stemmer nej.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg vil bare sige, at jeg kun har set de pågældende udtalelser refereret i pressen. Jeg har ikke haft lejlighed til at drøfte sagen med premierminister Juncker selv, og på den baggrund føler jeg ingen som helst trang til at kommentere udtalelserne.

Jeg kan bare sige, at mit klare udgangspunkt er, at man skal respektere de udfald, der kommer af de folkeafstemninger, der holdes i de enkelte lande – naturligvis.

Peter Skaarup (DF):

Det synes jeg ikke er godt nok fra statsministerens side. Jeg har lagt mærke til, at repræsentanter for både Venstre, Det Radikale Venstre og flere andre partier har taget kraftig afstand fra de udtalelser, som Juncker er kommet med; ikke

fordi han selvfølgelig har mulighed for at deltage i debatten om de her ting, men fordi det er stærkt udemokratisk, at man siger til en befolkning, at den, hvis ikke den siger ja, kun har den ene mulighed at sige ja senere til det samme. Der er vel en grund til, at der udskrives en folkeafstemning, og det må være, at folk kan sige ja til den her forfatning, eller at folk kan sige nej til den her forfatning.

Det kan ikke være sådan, at folk er nødt til at sige ja, og at de, hvis ikke de siger ja, skal sige ja senere. Det er derfor, jeg siger til statsministeren: Det er vel ikke for meget forlangt, at den danske regering klart siger, at det tager den afstand fra. Den mener selvfølgelig, at man har den klare mulighed, at man kan sige ja eller nej, når der udskrives en folkeafstemning.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen): Selvfølgelig har man den klare mulighed, men nu kunne vi jo bruge Danmark som et eksempel til at illustrere problemstillingen.

Den danske befolkning sagde nej i 1992, og i mellemtiden forhandlede Danmark en løsning på plads, som indebar, at Danmark fik en særlig protokol med fire undtagelser fra EU-traktaten, hvorefter spørgsmålet på ny blev forelagt de danske vælgere året efter, ikke det samme spørgsmål, men et nyt spørgsmål, nemlig: Kan befolkningen acceptere traktaten inklusive forbehold? Det sagde befolkningen så ja til, det vil sige, at der altså kom en ny folkeafstemning.

Så inden hr. Peter Skaarup nu falder over den stakkels premierminister Juncker, vil jeg lige henvise til, at han måske kan have haft i tankerne, at Danmark af alle altså har brugt en model, hvor der er en folkeafstemning, der giver et bestemt resultat, og hvor man så fra politisk side prøver at få givet et svar på befolkningens ønsker, og så spørger man befolkningen en gang til. Jeg synes da ikke, at det kan kaldes udemokratisk, at man spørger befolkningen.

Kl. 13.30

Peter Skaarup (DF):

Jeg skal lige minde statsministeren om, at Venstres medlem af Europa-Parlamentet har sagt om Junckers udtalelser, at Juncker bør holde sig neutral, for han er repræsentant for alle 25 EU-lande.

Det Radikale Venstres medlem af Europa-Parlamentet, Anders Samuelsen, siger, at det altid er farligt at gå ud og lege arrogant lige før en fol-

keafstemning; det er bestemt ikke befordrende for et ja.

Der er altså det taktiske – og der kan man så lade jasiden og statsministeren selv overveje det taktiske i at sige sådan nogle ting; det er så, hvad det er – og så er der det principielle. Når man er formand for alle 25 EU-lande, så skal man – og det ved statsministeren også godt fra dengang, den danske regering havde formandskabet – passe på, hvad man siger. Man skal tale på vegne af alle 25 lande, og der er det ikke særlig demokratisk – ja, det er arrogant, synes jeg – at en EU-formand siger, at der kun er den mulighed at sige ja, og hvis ikke man siger ja, så skal man sige ja senere.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jo, men jeg tror slet ikke, hr. Peter Skaarup har ret i sin tolkning af, hvad premierminister Juncker egentlig har sagt, men da jeg ikke har talt med ham og kun har hans udtalelser fra pressen, er jeg afskåret fra at give nogen særlig bedømmelse af det.

Jeg vil bare fastholde hvert enkelt lands ret til selv at beslutte, hvordan man griber det her an. Og jeg vil lade det være op til den franske regering at beslutte, hvordan den vil agere oven på det franske nej. Jeg vil også lade det være op til andre landes regeringer at beslutte, hvordan de vil handle, i lyset af hvad deres befolkninger måtte sige. Så jeg synes i og for sig ikke, der er så meget mere at føje til det.

Mit udgangspunkt er selvfølgelig, at man skal respektere udfaldet af de folkeafstemninger, der kommer i de enkelte lande, og så i øvrigt lade det være op til de enkelte lande selv at beslutte, hvordan de reagerer oven på det.

Peter Skaarup (DF):

Jeg må indrømme, at jeg slet ikke forstår, hvorfor statsministeren ikke bare siger, at det må han tage afstand fra, eller at det, Juncker siger, kan han ikke sige på vegne af de 25 lande, herunder Danmark. For det er da klart for enhver, at man ikke kan have en EU-formand, der på denne arrogante måde siger til befolkningerne før en folkeafstemning: I har altså kun den ene mulighed at sige ja, og hvis ikke I siger ja, kommer vi med det samme spørgsmål en gang til.

Statsministeren sagde jo netop, at i forhold til Danmark var det et andet spørgsmål. Det var godt nok den samme traktat, Maastrichttraktaten, man stemte om i 1993, men der var dog nogle forbehold, som blev tolket i en retning, så man

måske havde mere tilskyndelse til at sige ja. Det var altså ikke helt det samme spørgsmål, og det er derfor, jeg siger, at der ikke er fortilfælde for den her situation, som Juncker beskriver. Statsministeren burde, når nu statsministeren skal have et møde med Juncker, sige til ham, at det i hvert fald ikke er den måde, man som EU-formand tackler de her situationer på. Det er dybt arrogant.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg vil bare sige til hr. Peter Skaarup, at når jeg ikke lige hopper om bord i en bred fordømmelse af, hvad premierminister Juncker har sagt, er det, fordi jeg faktisk er af den opfattelse med det kendskab, jeg har til ham, at han har dyb respekt for de beslutninger, der bliver truffet i de enkelte lande, og på ingen som helst måde er arrogant. Han kommer også fra et lille land, som i høj grad har interesse i, at spillereglerne bliver fuldt respekteret.

Hvis nu premierminister Juncker i virkeligheden har tænkt på sådan en situation, hvor der holdes en folkeafstemning, der giver et nej, hvorefter politikerne i det pågældende land forsøger at formulere et svar på det, befolkningen har ønsket, og så spørger befolkningen en gang til, så forholder sagen sig jo anderledes. Det siger hr. Peter Skaarup også.

Måske skulle hr. Peter Skaarup og andre lige gøre sig den ulejlighed at finde ud af, om det måske var det, premierminister Juncker i virkeligheden mente. Det kunne det jo godt være.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1781

4) Til statsministeren af:

Frank Aaen (EL):

»Har statsministeren gjort sig overvejelser om, hvilke budskaber det ville være relevant at udtrykke over for USA's præsident Bush, når denne besøger Danmark i juli måned?«

Frank Aaen (EL):

Jeg spurgte i sidste uge statsministeren, om der under hans besøg i Washington var udtrykt nogen form for kritik af USA's overtrædelse af internationale konventioner, og fik det klare svar, at der ikke var udtrykt nogen form for kritik af USA under besøget.

Det synes jeg er beklageligt, men nu kommer der jo en chance mere til statsministeren, fordi George Bush er så venlig at besøge Danmark her i juli måned, hvor vi vil få rig mulighed for som danskere at udtrykke vores protest over for USA's overtrædelse af konventioner.

Kl. 13.35

Jeg vil da håbe, at statsministeren også vil være med og her bruge anledningen til at udtrykke kritik f.eks. over, at USA ikke retsforfølger den tidligere CIA-agent, eksilcubanerens Posada Carriles. Carriles er anklaget for et bombeattentat mod et cubansk passagerfly, og alligevel vil man ikke retsforfølge ham for terror i USA. Vil statsministeren måske rejse sådan et spørgsmål?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg har ikke på nuværende tidspunkt taget stilling til, hvilke emner der skal tages op. Der er jo også god tid endnu, og det er vel også vigtigt at beslutte sig for det på et tidspunkt, hvor vi har det seneste nye med. Så det korte svar er, at jeg ikke på nuværende tidspunkt har gjort mig nærmere overvejelser om, hvad der egentlig skal bringes op. Det venter jeg med, til vi kommer lidt tættere på, at besøget finder sted.

Frank Aaen (EL):

Når der i USA er en terrorist, der er anklaget for et bombeattentat mod et cubansk passagerfly, hvor 73 passagerer døde, og som har erkendt, at han stod bag bombeattentater mod turistmål i Cuba, er statsministeren så ikke enig i, at hvis ikke USA anklager eller udleverer den pågældende til de lande, der ønsker ham udleveret til retsforfølgelse for terrorisme, men undlader at anklage ham for terrorisme eller udlevere ham, så har USA gjort sig skyldig i dobbeltmoral, hvor man siger, at vores terrorister er gode nok, det er kun andres, vi er imod? Er statsministeren ikke enig i, at det er meget uheldigt og noget, man burde tage afstand fra?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg kan ikke på nogen som helst måde anerkende dobbeltstandard, om jeg så må sige. Alle skal behandles efter de samme kriterier.

Men som jeg sagde før, har jeg ikke besluttet mig til på nuværende tidspunkt, hvilke emner der skal bringes op. Der er ganske mange uger endnu til at gøre sig de overvejelser.

Frank Aaen (EL):

Det er jeg med på, men ugerne er også til at forberede sig i.

Jeg kan forstå, at statsministeren er imod dobbeltstandarder. Er statsministeren så ikke enig i, at når USA har en terrorist i sin varetægt, som har erkendt at have stået bag bombninger af turistmål, og som er under anklage for et flyattentat, der har kostet 73 mennesker livet, og man så ikke dér retsforfølger eller udleverer til retsforfølgelse, så er der tale om dobbeltstandarder?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg kender ikke den sag tilstrækkelig indgående til at kunne give nogen nærmere vurdering af det.

Det, hr. Frank Aaen har spurgt om, er, hvilke emner der bliver bragt op under samtalerne med præsident Bush, og det er som sagt noget, jeg vender tilbage til. Jeg lytter selvfølgelig med stor interesse til alle de gode råd, der er om, hvad jeg skal bringe op.

Formanden:

Så er det hr. Rune Lund som medspørger.

Rune Lund (EL):

Men hvis vi så forestiller os en fiktiv situation, hvor der er en person, der hedder Luis Posada Carriles, som er på CIA's og FBI's lønningsliste, som bomber et civilt cubansk passagerfly i 1976, hvor over 70 mennesker dør, og at denne person får opholdstilladelse i USA og ikke bliver udleveret af USA, selv om man f.eks. kræver det i Venezuela, hvor denne person, Luis Posada Carriles, flygtede fra et fængsel i 1985, mener statsministeren så ikke, at dette er imod grundlaget i FN's Sikkerhedsråds Antiterrorkomité, at USA nægter enten at retsforfølge en sådan person eller udlevere personen til retsforfølgelse i et andet land?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg tror ikke, jeg kan føje meget mere til, hvad jeg allerede har svaret.

Formanden:

Så er det hr. Rune Lund for et sidste spørgsmål.

Rune Lund (EL):

Jeg må sige, at det er et usædvanlig tyndbenet svar, man her får fra statsministeren.

Jeg forklarede grundigt, hvad det var, sagen handlede om, og den fiktive situation er faktisk helt tilfældigvis i overensstemmelse med virkeligheden.

Jeg synes, at statsministeren tager meget løst på, at Danmark faktisk i øjeblikket er formand for FN's Sikkerhedsråds Antiterrorkomité. Jeg synes, at det er en meget bekymrende attitude, at statsministeren på den måde lægger op til, at der skal være dobbeltstandarder.

Jeg synes, at statsministeren siger, at der ikke skal være dobbeltstandarder, men i praksis i forhold til de ting, som statsministeren åbenbart har tænkt sig at gøre eller ikke gøre, så gælder der i virkeligheden dobbeltstandarder.

Kan vi ikke nu her få en helt klar garanti fra statsministeren om, at man enten vil tage denne her meget alvorlige sag op i FN's Sikkerhedsråds Antiterrorkomité, eller at statsministeren vil tage det her op med præsident Bush, når Bush besøger Danmark i juli?

Kl. 13.40

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg kan fuldstændig holde mig til, hvad jeg allerede har svaret.

Frank Aaen (EL):

Det, der er det store problem, er, at hver eneste gang der er veldokumenterede sager, hvor USA overtræder internationale konventioner, som debatteres vidt og bredt i USA i alle de førende aviser, og som omtales gang på gang i danske aviser, siger statsministeren: Det har jeg ikke noget kendskab til. Det ved jeg ikke nok om. Det kan jeg ikke tage stilling til.

Bekymrer det ikke statsministeren – det gør det i hvert fald hos os i Enhedslisten – at det indtryk, verden må få af Danmark, er, at Danmark er en dikkende lammehale i forhold til USA's præsident, George Bush? Bekymrer det ikke statsministeren, at det er det indtryk, verden får af Danmark?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Nej, for det er jo kun i hr. Frank Aaens udgave, og det er jo fuldstændig ligegyldigt, hvad jeg svarer, så vil hr. Frank Aaen altid forsøge at give det billede.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1782

5) Til statsministeren af:

Frank Aaen (EL):

»Vil statsministeren under det kommende besøg af USA's præsident, George Bush, drøfte planer for tilbagestrækning af koalitionen styrker fra Irak?«

Frank Aaen (EL):

Det, der jo er det grelle, er, at statsministeren ikke engang kan give et eksempel på, hvad der skulle bryde det billede, vi var inde på før. Hvad bryder det billede, at Danmark bare er en dikkende lammehale til USA?

Jeg kunne forstå, at statsministeren efter besøget i Washington sagde – og der var enighed herom med George Bush – at tropperne skulle ud af Irak så hurtigt som muligt. I den forbindelse kunne jeg godt tænke mig at høre lidt mere om, hvordan man diskuterede »muligt«. Hvad er »muligt«? Hvornår er »så hurtigt som muligt« – ikke for så vidt angår tidspunktet, men situationen? Er det først den dag, hvor alle, der er modstandere af besættelsestropperne, enten er slået ihjel eller sat i amerikanske fangelejr? Er det det tidspunkt, vi taler om at det er muligt at trække sig hjem på? Eller hvad mener statsministeren og George Bush om, hvornår det er muligt, altså ikke tidspunktet, men situationen?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg kan ikke tale på vegne af den amerikanske præsident, men jeg kan give mit eget synspunkt til kende, og det er, at det jo i høj grad er op til den irakiske regering at vurdere, hvornår forudsætningerne er til stede.

Vi er nu i Irak på grundlag af et FN-mandat, og når FN's Sikkerhedsråd har bedt om, at der er internationale tropper til stede i Irak, så er det for at hjælpe den irakiske regering med at opbygge et irakisk demokrati. Nu skal der vedtages en ny forfatning i Irak, der skal være parlamentsvalg i Irak, og det er utrolig vigtigt, at vi er til stede for at sikre, at det kan foregå under betryggende forhold. Og alt imens det foregår som en demokratisk proces, skal vi bygge sikkerhedsstyrker op, både inden for militær og politi, så irakerne selv kan overtage ansvaret.

Der må vi også lytte til, hvad den irakiske regering siger om, hvornår den føler at den selv er i stand til at overtage ansvaret. For jeg tror bestemt, den har et ønske om, at udenlandske tropper kan trækkes ud af landet så hurtigt som

muligt, men det, vi samtidig får af budskab fra den irakiske regering, er, at det altså ikke nytter noget at stille kunstige tidsfrister op for tilbagestrækning.

De tidsfrister, der er brug for, er at få bygget den irakiske sikkerhedskapacitet op så hurtigt som muligt.

Frank Aaen (EL):

Det har jeg hørt statsministeren sige før, men det, der sker i Irak, er jo helt tydeligt fra USA's side en meget massiv satsning ensidigt på militære løsninger. Man bombede Falluja, man har store militære operationer, også i øjeblikket, i gang, og det var derfor, jeg spurgte før: Er den opfattelse af, hvornår der er sikkerhed og man kan trække tropperne ud af Irak, udelukkende baseret på en eller anden form for militær succes?

Jeg tror ikke, man når dertil, for modstanden er jo ikke aftagende. Er det udelukkende den militære linje, man kører på, og som skal bestemme, hvornår man trækker sig ud? Eller overvejer man, om den der mulige situation for, hvornår man kan trække sig ud, i langt højere grad skal begynde at basere sig på ikkemilitære midler?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Det er da klart min opfattelse, at militære midler ikke er tilstrækkeligt. Det er ikke nok. Der er mange andre ting, der er brug for i Irak. Der er behov for mere civil genopbygning, og det er jo i øvrigt også en del af det mandat, vi nu her fra Folketingets side har givet de danske soldater i Irak, at fokusere stærkere på beskyttelse af netop civil genopbygning i Irak.

Kl. 13.45

Nej, jeg tror bestemt ikke på, at militære midler er tilstrækkelige. Der skal meget mere til, det er en bred indsats. Det er jo bl.a. at sikre, at den demokratiske opbygning i Irak kan finde sted og at almindelige irakere i det daglige kan få en bedre og højere levestandard gennem civil genopbygning af landet.

Frank Aaen (EL):

Ja, men det går jo modsat. Arbejdsløsheden er tårnhøj, og realindkomsten pr. iraker er dramatisk faldet, siden krigen den startede.

Bekymrer det derfor ikke statsministeren, at det, vi ser i øjeblikket, er, at alle forsøg på at skabe et civilt, fredeligt Irak drukner i blod og vold, fordi der bl.a. er grupper, der bekæmper besæt-

telsen, det synes jeg de gør på forskellig vis, noget er helt sikkert mindre sympatisk end andet. Og vi ser uro, fordi der også begynder at være en borgerkrigs-lignende situation i Irak, hvor forskellige religiøse grupper begynder at bekæmpe hinanden. Er statsministeren ikke bekymret over, at det, vi ser, altså er en udvikling, hvor fred og en fredelig opbygning af Irak faktisk fortoner sig længere og længere væk, jo længere besættelsen pågår?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):
Jeg er slet ikke enig i hr. Frank Aaens beskrivelse af situationen.

Det er selvsagt sådan, at sikkerhedssituationen ikke er tilfredsstillende, det kan enhver jo både høre og se, men der foregår faktisk andre mere positive ting i Irak.

Der er etableret en ny regering. Det tog noget tid, men det var bl.a., fordi de nye ledere prøvede at sikre en god politisk balance i regeringen, hvad jeg synes var klogt at bruge tid på. Der er sat en demokratisk proces i gang, hvor man nu går i gang med at skrive en demokratisk forfatning, der forberedes demokratiske valg til december. Det er alt sammen en meget positiv udvikling.

Sandheden er, at selv om medierne selvfølgelig mest af alt er fyldt med de forfærdelige historier om terrorbombninger osv., så sker der faktisk daglige fremskridt i den almindelige forsyning af irakerne med daglige fornødenheder.

Hermed har jeg ikke sagt, at situationen i Irak er tilfredsstillende, for det er den selvfølgelig ikke, men billedet er mere nuanceret end det, hr. Frank Aaen prøver at give udtryk for. Det, hr. Frank Aaen siger, er jo kun en understregning af, at der fortsat er behov for en international militær tilstedeværelse for at beskytte det spirende demokrati i Irak.

Formanden:

Så er det hr. Frank Aaen for et sidste spørgsmål.

Frank Aaen (EL):

Jamen det er jo der, det skiller. Det er jo, om den fortsatte militære tilstedeværelse bringer Irak nærmere fred, eller om den fortsatte militære tilstedeværelse med USA i spidsen, som er forhadet i Irak, ikke bringer Irak længere væk fra fred.

Det, der sker i øjeblikket, er altså ikke alene en bekæmpelse af USA's styrker, det er også en borgerkrig, som bl.a. udvikler sig, fordi mindre-

tallet mener, at USA holder med flertallet, og at USA derfor er med til at forhindre mindretallet i at få sin retmæssige andel af ledelsen i Irak. Det er jo derfor, der begynder at være noget, der ligner borgerkrig.

Jeg håber, at statsministeren gør sig de overvejelser, om ikke netop den militære besættelse er med til at fremme modsætningerne i Irak, som gør, at der i lang tid fremover vil være uro og borgerkrigs-lignende tilstande.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):
Hr. Frank Aaen giver ikke en korrekt beskrivelse af forholdene. Nu siger hr. Frank Aaen så i øvrigt, at der sker en bekæmpelse af de amerikanske styrker. Jeg synes, at noget af det forfærdelige jo netop er at se, at terroristerne går efter civile irakere. Det er jo i høj grad problemet.

Jeg tror, at udenrigsministeren i går under debatten var i stand til at oplyse, at tallene faktisk viser, at ganske mange af terroristerne kommer fra udlandet, at de ikke er irakere, men kommer fra andre lande. Det bekræfter på ingen måde hr. Frank Aaens forsøg på at tegne et billede af situationen i Irak, tværtimod.

Men alt det, hr. Frank Aaen siger, er jo kun en understregning af, at der altså desværre stadig væk er behov for en international militær tilstedeværelse.

Hvis man fulgte hr. Frank Aaens råd om at trække de internationale styrker ud nu, så er der én fuldstændig sikker virkning, og det er, at det spirende demokrati i Irak vil gå til grunde, og de nye magthavere vil blive skrupelløse tyranner og diktatorer, som vil undertrykke den irakiske befolkning igen.

Der synes jeg, at vi har en forpligtelse til at hjælpe irakerne med at få et stabilt demokrati op at stå til gavn for den enkelte iraker.

Kl. 13.50

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1784

6) Til statsministeren af:

Simon Emil Ammitzbøll (RV):

»Kan statsministeren oplyse, hvorfor TV 2 blev sat til salg, selv om Kulturministeriets embedsmænd havde oplyst om en sandsynlig risiko for, at TV 2 kunne gå konkurs som følge af tilbagebetalingskravene?«

Simon Emil Ammitzbøll (RV):

I Politiken den 27. maj kunne man læse, at allerede inden regeringen satte TV 2 til salg, vidste centrale ministre, at tv-stationen risikerede at gå konkurs. At centrale ministre skulle have den viden, begrundet Politiken med, at det skulle være fremgået af dokumentationer, der har været forelagt regeringens koordinationsudvalg, som statsministeren også selv sidder i.

Det er begrundelsen for, at jeg i dag har villet stille spørgsmålet til statsministeren, om statsministeren kan oplyse, hvorfor TV 2 blev sat til salg, selv om Kulturministeriets embedsmænd havde oplyst om risikoen for, at TV 2 kunne gå konkurs som følge af tilbagebetalingskravet.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Da TV 2 blev sat til salg i efteråret 2004, indgik det i beslutningsgrundlaget, at det ikke kunne udelukkes, at de på det tidspunkt allerede anlagte sager i værste tilfælde kunne medføre et så stort tilbagebetalingskrav, at selskabet måtte gå konkurs.

I det beslutningsgrundlag, der blev forelagt regeringen, blev denne risiko imidlertid anset for fjernliggende. Det var samtidig vurderingen på det pågældende tidspunkt, at der var realistiske muligheder for at fjerne eller begrænse risikoen ved at give køber garanti, hvorefter køber ikke ville lide tab som følge af udfaldet af retssagerne.

På den baggrund blev der ud fra en samlet betragtning vurderet at være en overvejende sandsynlighed for, at en salgsproces kunne gennemføres med succes. Derfor anbefalede Kulturministeriet og Finansministeriet, at regeringen igangsatte salgsprocessen, og det var en indstilling, som regeringen valgte at tiltræde.

Simon Emil Ammitzbøll (RV):

Vi må jo så tage svaret fra statsministeren til efterretning. Men så vidt jeg kan forstå, også på skrivelser i pressen – det er nemlig svært at få særlig mange svar ud af statsministerens ellers sikkert udmærkede kulturminister – så opstod der nye situationer senere.

I forbindelse med at salget af TV 2 blev aflyst, udtalte kulturministeren til Berlingske Tidende, at »hvis rekapitaliseringen ikke er i orden, så står vi med et TV 2, som nok går konkurs.« Jeg har prøvet at afæske kulturministeren svar på, hvad regeringen ligesom gør for at forberede TV 2 på den situation, sådan at man kan undgå en konkurs.

Kunne statsministeren komme ind på det her?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg er ikke sikker på, jeg helt forstår sammenhængen med det oprindelige spørgsmål, som hr. Simon Ammitzbøll har stillet. Men jeg vil gerne gentage, at selv om det selvfølgelig måtte indgå i beslutningsgrundlaget, at der i værste tilfælde kunne være en risiko for konkurs, så var konklusionen altså på basis af indstillinger fra embedsmændene i Kulturministeriet og Finansministeriet, at den risiko var så lille af de grunde, jeg nævnte, at man på en helt forsvarlig måde kunne sætte salgsprocessen i gang.

Det er altså grunden til, at selv om muligheden for i værste tilfælde at kunne komme ud i en konkurs selvfølgelig måtte vurderes i forbindelse med beslutningen, var den samlede vurdering, at den risiko var så lille, var så beskedent, var så fjernliggende, at det var fuldt forsvarligt at igangsætte salgsprocessen.

Formanden:

Hr. Simon Emil Ammitzbøll. ...Nej, det er først hr. Mogens Jensen som medspørger, og så får hr. Simon Emil Ammitzbøll chancen en gang senere.

Mogens Jensen (S):

Jeg kan forstå på statsministeren, at der er blevet foretaget en slags risikovurdering forud for, at man så har besluttet at gå videre i salgsprocessen, selv om det altså stod klart, at der kunne være tale om en konkurs.

Kl. 13.55

Så vil jeg gerne spørge statsministeren, han kender jo begrebet rettidig omhu: Nu ved vi så, at det er et muligt risikoscenario. Vil regeringen nu så opstille en række scenarier for, hvad der eventuelt kan ske, alt efter hvad der kommer ud af de her retssager? Har regeringen nogle klare planer for, hvad der skal ske med TV 2 og for TV 2, alt efter om man får ret eller ikke får ret, således at man med rettidig omhu kan sikre en ordentlig udvikling for TV 2?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg vil gerne minde om, at selve salgsprocessen vedrørende TV 2 på baggrund af de råd, som regeringen har fået fra så vel de juridiske som de finansielle rådgivere, jo altså er sat i bero. Det er det første, jeg gerne vil sige.

Det andet er, at regeringen under alle omstændigheder vil sikre, at TV 2 så i den mellem-liggende tid får de bedst tænkelige udviklingsmuligheder, for det, vi ønsker kulturpolitisk, er et stærkt TV 2, det, vi ønsker kultur- og mediepolitisk, er, at der er en ligeværdig og stærk konkurrent til Danmarks Radio, også når det gælder public service. Derfor har regeringen kun interesse i, at TV 2 har gode udviklingsmuligheder.

Mogens Jensen (S):

Jeg tror, statsministeren godt kan forstå, at det selvfølgelig er en vanskelig situation for TV 2. De ved jo ikke bogstavelig talt, om de er købt eller solgt. Hvad kan de sætte i gang af udviklingsprojekter for nuværende? Hvordan kan de udvikle deres kvalitet og egentlig lave en planlægning for stationens programkvalitet, som gør, at befolkningen får et bedre tv eller en konkurrence til Danmarks Radio, så længe situationen er så usikker, som den er, og så længe som jeg forstår, at regeringen ikke vil sætte forskellige scenarier op for, hvad der skal ske, alt efter hvilken afgørelse der falder?

Jeg vil gerne spørge statsministeren: Er det ikke rimeligt, at en regering tager sit ansvar på sig i forhold til så stor en kulturinstitution og sætter en plan op for, hvad vi gør, hvis uheldet er ude og retssagerne går TV 2 imod?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg vil gerne sige, at hvis hr. Mogens Jensen vil diskutere alle mulige detaljer om TV 2's udvikling, så er det nok rigtigere at spørge kulturministeren. Men jeg vil gerne her oplyse, at kulturministeren har holdt møde med TV 2's ledelse, og jeg har forstået, efter det ganske korte referat jeg har fået, at der er enighed om, at TV 2 er på sikker grund. TV 2 har glimrende udviklingsmuligheder, og det er også det, der er regeringens udgangspunkt, at vi ønsker et stærkt TV 2, der får de bedst tænkelige udviklingsmuligheder.

Derfor vil jeg afvise påstanden om, at TV 2 skulle befinde sig i en usikker situation. TV 2 befinder sig ikke i nogen usikker situation. TV 2 vil blive sikret ordentlige og gode udviklingsmuligheder, og på det tidspunkt, hvor situationen i øvrigt måtte være afklaret, vil regeringen selvfølgelig genoptage salgsprocessen med henblik på at skabe yderligere kapital til TV 2, så TV 2 får endnu bedre udviklingsmuligheder i fremtiden.

Formanden:

Så vender vi tilbage til hovedspørgeren, hr. Simon Emil Ammitzbøll.

Simon Emil Ammitzbøll (RV):

Med regeringens forberedelsesniveau in mente, når vi hører statsministerens svar på hr. Mogens Jensens spørgsmål og de tidligere mange svar eller ikke-svar, som kulturministeren har givet til undertegnede, må vi i sandhed af flere grunde håbe, at TV 2 vinder de verserende sager, for jeg tør næsten ikke tænke på, hvad der sker med det manglende forberedelsesniveau.

Men for at vende tilbage til det egentlige spørgsmål kunne jeg godt tænke mig at høre, om statsministeren kunne redegøre for, hvad det er, der har ændret sig så væsentligt for den vurdering, der lå til grund for regeringens koordinationsudvalg i efteråret, for den vurdering der lå til grund for regeringens udmelding i den nye regeringsgrundlag efter folketingsvalget, for den vurdering der lå til grund for, hvad statsministeren udtalte på sit ugentlige pressemøde kort tid før, at regeringen skiftede holdning. For det er jo egentlig ikke, fordi oplysningerne er blevet så meget anderledes.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Det nye er, at Kulturministeriet i foråret 2005 fik kendskab til indholdet af to nye retssager, som var blevet anlagt efter årsskiftet mod Kommissionens godkendelse af rekapitaliseringen af TV 2. På det tidspunkt blev det så muligt at foretage en vurdering af det samlede sagskompleks, dvs. så vel de oprindelige sager vedrørende tilbagebetaling af statsstøtten til TV 2 som de to nye sager. Det er altså det nye.

Kl. 14.00

Det blev på den baggrund efter kammeradvokatens anbefaling besluttet at udskyde salget, fordi den økonomiske usikkerhed for køberne dermed var blevet væsentligt forøget. Det er en fuldstændig klar beskrivelse af, hvad der skete af nyt, fra regeringen traf den oprindelige beslutning, til kulturministeren traf den nye beslutning om at stille salgsprocessen af TV 2 i bero.

Simon Emil Ammitzbøll (RV):

Jamen jeg accepterer sådan set også, at der er sket noget nyt fra regeringens koordinationsudvalgsmøde i oktober og indtil foråret.

Det, der er mere interessant, er, at det også er fremgået, så vidt jeg husker med kulturministe-

ren som vidne, at embedsmænd eller én embedsmand i Kulturministeriet allerede på et tidligere tidspunkt i løbet af foråret 2005 var opmærksom på de problemer, der var ved at opstå, men undlod at gøre kulturministeren opmærksom på det.

Er det statsministerens vurdering, at en sådan embedsmand har handlet korrekt?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Det har jeg ikke på nogen måde mulighed for at vurdere. Det synes jeg at hr. Simon Ammitzbøll må drøfte med kulturministeren.

Det, jeg bare kan konstatere, er, at efter at de nye oplysninger er blevet forelagt kulturministeren, bliver der reageret ret hurtigt på basis af de råd, kulturministeren har modtaget fra så vel den juridiske som den finansielle rådgiver. Der synes jeg ikke, kulturministeren kan gøre noget som helst andet end at følge de råd.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1785

7) Til statsministeren af:

Simon Emil Ammitzbøll (RV):

»Kan statsministeren bekræfte, at de interesserede købere af TV 2 ikke er blevet oplyst om Kulturministeriets embedsmænds vurdering af den sandsynlige risiko for, at TV 2 kunne gå konkurs?«

Simon Emil Ammitzbøll (RV):

Til det sidste fra før kan jeg da lige oplyse statsministeren om, at det havde kulturministeren så ikke nogen problemer med, da jeg spurgte ham.

For at gå videre til det næste spørgsmål: Udgangspunktet er selvfølgelig også for det her spørgsmål den samme artikel i Politiken 27. maj, hvoraf det fremgår, at potentielle købere oplyser, at de ikke var blevet oplyst om, at der var en risiko for, at TV 2 kunne risikere at gå konkurs. Den vurdering, der lå fra Kulturministeriets embedsmænd, var ikke stillet til rådighed for potentielle købere.

Spørgsmålet går denne gang på, om statsministeren kan bekræfte, at det er tilfældet.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Til brug for besvarelsen af det spørgsmål har jeg indhentet oplysninger fra Kulturministeriet, som Finansministeriet har tilsluttet sig.

Det, Kulturministeriet kan oplyse, er, at Kulturministeriet ved annonceringen af salget af aktier i TV 2 i oktober 2004 i det såkaldte procesbrev tydeligt gjorde eventuelle interesserede købere opmærksom på de usikkerheder, der bl.a. var forbundet med de verserende retssager vedrørende statsstøtte til TV 2.

Det blev i tilknytning hertil oplyst, at Kulturministeriet i en senere fase af salgsprocessen ville give købere yderligere information om disse usikkerheder med henblik på, at køberne kunne foretage egne vurderinger af risiciene. Endvidere blev det oplyst, at Kulturministeriet ville søge at give købere størst mulig risikoafgrænsning i forhold til usikkerhederne.

Der er med andre ord på ingen måde tale om, at Kulturministeriet ville have holdt de nævnte risici skjult for en køber. Det kunne Kulturministeriet heller ikke. Men da salgsprocessen var fasepåbegyndt, hørte en redegørelse for disse vurderinger hjemme i en senere fase.

Simon Emil Ammitzbøll (RV):

Skal det forstås på den måde, at der i procesbrevet tidligt i fasen blev gjort opmærksom på en risiko for konkurs? Eller blev der ikke gjort opmærksom på det?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Altså, jeg kan henholde mig til det, jeg lige har sagt, som er baseret på oplysninger, jeg har fået fra Kulturministeriet, og som Finansministeriet har tilsluttet sig.

Kl. 14.05

Ifølge Kulturministeriet blev eventuelle interesserede købere altså ved annonceringen af salget af aktier i TV 2 i oktober 2004 i det såkaldte procesbrev tydeligt gjort opmærksom på usikkerhederne forbundet med bl.a. de verserende retssager vedrørende statsstøtte til TV 2.

Simon Emil Ammitzbøll (RV):

Nu er der vel en væsensforskel på at blive gjort opmærksom på økonomiske usikkerheder i forbindelse med købet af TV 2 og så at blive gjort opmærksom på risikoen for en eventuel konkurs.

Ifølge den efterhånden mange gange omtalte artikel i Politiken den 27. maj svarer koncerndirektøren i Det Berlingske Officin, Joachim Malling, MTG's direktør, Jørgen Madsen, og Lars Henrik Munch, direktør for JP/Politiken, enstemmigt, at de ikke blev oplyst om risikoen for konkurs.

Derfor kunne jeg godt tænke mig, at statsministeren tydeliggjorde sit svar. Statsministeren har hidtil redegjort for, at de blev gjort opmærksom på, at der var nogle risici, men blev de gjort opmærksom på risikoen for konkurs? Det er det sidste, jeg gerne vil have et svar på.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg kan ikke føje meget mere til, for jeg er jo nødt til at basere mig på de oplysninger, jeg har fået, som jeg her har videregivet, og som altså er fra Kulturministeriet med tilslutning fra Finansministeriet.

Formanden:

Så er det hr. Mogens Jensen som medspørger.

Mogens Jensen (S):

Så vil jeg gerne spørge statsministeren, for han er jo den øverste ansvarlige for regeringen, hvilken form for moral han synes der bør gælde i sådan en sag. Mener statsministeren, at tilbudsgiverne burde have det at vide, hvis det var sådan, at der var en risiko for, at TV 2 ville gå konkurs? Mener statsministeren det?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jamen det er naturligvis min opfattelse, at der skal være fuldstændig åbenhed om vilkårene, og sådan som jeg læser de oplysninger, jeg har fået fra Kulturministeriet, er der altså også i processbrevet gjort opmærksom på, at der kan være økonomisk risiko og usikkerhed. Så der er gjort rede for det.

Men jeg er altså nødt til her at holde mig til, hvad jeg har fået af oplysninger fra Kulturministeriet. Det er jo ikke mig, der har siddet med sagsprocessen.

Formanden:

Så er det hr. Mogens Jensen for et sidste spørgsmål.

Mogens Jensen (S):

Det vil sige, som jeg forstår statsministeren, at hvis det viser sig, at de her tre nævnte koncerntchefer altså taler sandt, det vil sige, at de ikke har fået oplysninger om den her konkurs, så mener statsministeren også, at det er en forkert procedure. Vil statsministeren så gøre noget ved det?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg vil slet ikke gå ind i sådan en tænkt forestilling, for jeg har ikke kendskab til, hvorledes kommunikationen er foregået, og hvad der rent faktisk måtte være oplyst i detaljer.

Jeg har her videregivet til Folketinget, hvad jeg har fået oplyst. Det er jo vilkårene, når man stiller spørgsmål til mig om ting, der rent faktisk ligger i andre ministerier, at så kan jeg kun videregive det til Folketinget, som jeg får oplyst, og hverken mere eller mindre. Det er jeg nødt til at henholde mig til, og det gør jeg så.

Hvis hr. Mogens Jensen vil vide mere om detaljer, så må hr. Mogens Jensen spørge kulturministeren.

Formanden:

Så er det hr. Simon Emil Ammitzbøll for et sidste spørgsmål.

Simon Emil Ammitzbøll (RV):

Jeg kan forstå, at statsministeren i det hele taget ikke ønsker at forholde sig til tænkte eksempler. Det var også det, der fremgik af nogle af spørgsmålene tidligere på dagen. Det betyder, at vi ikke kan få et indblik i, hvilken stil statsministeren synes hans minister skulle have fulgt.

Det, som bekymrer os mest, er jo, om man har været skyld i, at der er nogle tv-stationer, tv-selskaber, der har været ved at købe katten i sækken, dengang de bød på TV 2.

En sidste ting: Statsministeren siger til hr. Mogens Jensen, at hvis vi vil have yderligere svar, så skal vi spørge kulturministeren. Har jeg ikke forstået det korrekt, at statsministeren har flyttet alt, hvad der angår salget af TV 2, over til finansministeren, som egentlig er den, der skal svare på et sådant spørgsmål? Det er i hvert fald sådan, at til nogle af de spørgsmål, jeg har stillet til kulturministeren gennem Kulturudvalget, har jeg fået vide, at på grund af statsministerens beslutning er det finansministeren og ikke kulturministeren, der kan svare på de spørgsmål, idet kulturministeren ikke længere er minister for TV 2-salg.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Det findes der nok en praktisk løsning på. Der skal nok blive svaret på spørgsmålene. Finansministeren har altså fået opgaven fremadrettet, hvor kulturministeren har haft den bagudrettet, men det findes der nok en løsning på.

Jeg er bare nødt til at sige, at jeg kommer her i Folketinget og svarer beredvilligt på detaljerede spørgsmål fra en fagministers område, og jeg videregiver de oplysninger, jeg har modtaget fra den pågældende minister, og må så sige til spørgerne, at ønsker de mere detaljeret information, så må de spørge den pågældende minister direkte.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1786

8) Til statsministeren af:

Høgni Hoydal (TF):

»Hvornår og hvordan vil den danske regering støtte den enstemmige beslutning fra Færøernes Lagting om at søge selvstændigt og fuldgyldigt medlemskab af Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd?«

Skriftlig begrundelse

I 2003 vedtog det færøske Lagting enstemmigt, at Færøerne skulle ansøge Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd om selvstændigt og fuldgyldigt medlemskab, herunder at blive selvstændigt part i nordiske konventioner og aftaler. Det blev i forbindelse med vedtagelsen konstateret, at dette vil forudsætte en ændring af Helsingforsaftalen. Ansøgningen blev derfor sendt til den danske regering med opfordring til at støtte, at ansøgningen behandles i Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd, og at en formel procedure til behandling af ansøgningen kan igangsættes. Samme procedure blev anvendt, da Færøerne i 1976 første gang ansøgte om selvstændigt medlemskab. Dengang støttede Danmark ansøgningen og den såkaldte Petrikomité blev nedsat, der siden fremkom med visse ændringsforslag til Helsingforsaftalen, som gav de selvstyrende områder deres nuværende status i Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd.

Høgni Hoydal (TF):

I 2003, for mere end 2 år siden, vedtog det færøske Lagting enstemmigt, at Færøerne igen skulle ansøge om fuldt medlemskab af Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd og herunder om at blive selvstændigt part i de nordiske konventioner og aftaler.

Det blev i forbindelse med vedtagelsen selvfølgelig konstateret, at dette ville forudsætte en ændring i Helsingforsaftalen. Ansøgningen blev derfor både sendt til Nordisk Råd, Nordisk Ministerråd og til den danske regering med opfordring til at støtte ansøgningen, ligesom man gjorde i 1976-77, da Færøerne for første gang søgte om selvstændigt medlemskab. Dengang blev der nedsat en komité, der forestod ændringer i Helsingforsaftalen, som så gav Færøerne, Grønland og Åland deres nuværende status.

Derfor er spørgsmålet: Hvornår og hvordan vil den danske regering også nu støtte denne enstemmige beslutning fra Færøernes Lagting om at søge om et fuldt gældende, selvstændigt medlemskab af Nordisk Råd, Nordisk Ministerråd og om at være part i nordiske konventioner?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Regeringen støtter som bekendt det færøske ønske om en styrket rolle for Færøerne, og i øvrigt også for Grønland, på det udenrigspolitiske område og herunder selvsagt også i det nordiske samarbejde.

Men efter regeringens opfattelse kan Færøerne af statsretlige grunde ikke blive det, der hedder kontraherende part, i Helsingforsaftalen, som er grundlaget for Nordisk Ministerråds arbejde. Det skyldes, at det er en aftale mellem selvstændige stater, og med al respekt for hr. Høgni Hoydals syn på den sag er Færøerne jo altså en del af rigsfællesskabet og ikke en selvstændig stat i den her forstand.

Jeg har derfor den 15. september 2003 foreslået lagmanden, at vi søger et politisk protokollat udarbejdet og undertegnet af de fem nordiske lande samt Færøernes landsstyre og Grønlands landsstyre, hvis det ønskes, et protokollat, som kan afspejle konkrete forbedringer af Færøernes og Grønlands stilling i det nordiske samarbejde.

Jeg er glad for, at den færøske lagmand i et brev af 23. maj i år, altså for ganske nylig, har meddelt, at man tager det danske standpunkt til et selvstændigt færøsk medlemskab ad notam, og at man fra færøsk side er rede til at se, om vi på den måde kan bane vejen for en positiv udvikling inden for det nordiske samarbejde. Jeg vil derfor nu tage kontakt til lagmanden for at drøfte, hvordan vi igangsætter en nordisk forhandlingsproces, der kan føre til noget, som i praksis fungerer som et de facto medlemskab for Færøerne af Nordisk Ministerråd.

Høgni Hoydal (TF):

Tak for svaret.

Jeg må med beklagelse sige, at det er mærkeligt at opleve, at vi gang på gang har hørt statsministeren sige, at det er det færøske folk, der bestemmer selv: Tag nu hjem og bliv enige. Her har vi altså et enstemmigt – jeg understreger: et enstemmigt – færøsk Lagting, der bare har bedt om, at man ekspederer en ansøgning om et fuldt selvstændigt medlemskab af Nordisk Råd videre.

Nu respekterer man ikke det færøske Lagtings ønske. Det er altså et selvstændigt medlemskab, man har bedt om. Vi har jo allerede en ordening, hvor vi kan deltage, men ikke som selvstændige medlemmer. Så det, statsministeren foreslår, er vel ikke noget nyt. Det, vi ønsker, er et selvstændigt medlemskab, og det har Lagtinget besluttet, men det går man altså imod her.

Jeg kan ikke helt forstå, og det må statsministeren meget gerne forklare mig nærmere: Hvordan kunne den danske regering i 1977-78 støtte en færøsk ansøgning om selvstændigt medlemskab, der så førte til, at de nordiske lande behandlede denne ansøgning? Hvordan kunne man gøre det i 1970'erne, når man ikke vil gøre det i 2005?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg har jo også svaret hr. Høgni Hoydal, at jeg er tilhænger af at få skabt en ordening, som betyder, at Færøerne og i øvrigt også Grønland i praksis er at betragte som direkte og selvstændige medlemmer af Nordisk Ministerråd.

Kl. 14.15

Men jeg er bare nødt til at holde fast i, og det er jo ikke kun et dansk synspunkt, at Helsingforsaftalen, som samarbejdet hviler på, er en aftale mellem selvstændige stater, og så længe hr. Høgni Hoydal ikke har fået tilslutning til sit synspunkt om, at Færøerne skal være en selvstændig stat, så er det altså ikke muligt ad den vej at nå frem til det resultat.

Jeg er så indstillet på at prøve at nå en anden vej rundt til i praksis det samme resultat, nemlig et politisk protokollat mellem de fem nordiske lande og Færøernes og Grønlands landsstyrelser. Det vil sige, at hvis vi kunne få tilslutning til det, så ville hr. Høgni Hoydal i praksis opnå akkurat det samme bare på en anden måde. Hvorfor dog ikke støtte det?

Høgni Hoydal (TF):

Så vil jeg spørge: Hvorfor ikke støtte, at man sender ansøgningen fra Færøerne videre? Danmark blokerer i øjeblikket for, at man får igangsat en procedure, hvorunder man kan behandle en ændring i Helsingforsaftalen, ligesom man gjorde i 1981-82. Det er det, den danske regering går imod.

Derfor vil jeg spørge statsministeren: Hvor står det i den danske grundlov, at Færøerne ikke kan være selvstændigt medlem af Nordisk Råd, hvis Nordisk Råd ellers ændrer sine statutter, så det kan lade sig gøre? Hvor står det henne? Hvad er det for en påstand om, at statsforfatningen forhindrer det? Det er det første spørgsmål.

Det andet spørgsmål er: I den nye lov om Færøernes folkeretlige aftaler har man jo sagt, at det skulle være et fremskridt osv. Vil denne lovgivning give Færøerne mulighed for selvstændigt medlemskab af Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg tror ikke, at jeg med et eneste ord har nævnt grundloven i den her sammenhæng. Jeg har talt om, at Nordisk Ministerråds arbejde jo hviler på Helsingforsaftalen, som er det, der hedder en mellemstatslig aftale mellem selvstændige stater. Det er jo det, der gør, at Færøerne og Grønland ikke kan stå som medunderskrivere på selve den aftale, fordi den altså er en mellemstatslig aftale mellem selvstændige stater.

Når jeg så foreslår, at vi prøver at komme om ved det på en anden måde, som kunne give Færøerne og Grønland nøjagtig samme status, hvorfor så dog ikke støtte det? Når hr. Høgni Hoydal ikke vil støtte det, så er det jo, fordi hr. Høgni Hoydals egentlige ærinde slet ikke er færøsk og grønlandsk medlemskab af Nordisk Ministerråd, men det er kampen for, at Færøerne skal betragtes som en selvstændig stat, hvad jeg fuldt ud respekterer. Hvis hr. Høgni Hoydal kommer med et færøsk flertal for det, så bliver det accepteret med det samme, men sådan er det bare ikke lige nu.

Indtil hr. Høgni Hoydal måtte få tilslutning til det på et eller andet tidspunkt ude i fremtiden, så synes jeg da, at vi skulle prøve at finde praktiske løsninger, som gør, at Færøerne og Grønland i praksis kan blive betragtet som selvstændige medlemmer.

Høgni Hoydal (TF):

Jeg må sige, at det er en meget underlig manipulation, som statsministeren foretager her. Der foreligger en enstemmig – en enstemmig! – færøsk beslutning om at søge selvstændigt medlemskab. Deri er det præciseret, at vi allerede har opnået en praktisk løsning på det, der er sket forud. Det, vi ønsker nu, er fuldt selvstændigt medlemskab, at betale selv og at være en selvstændig part i alle aftaler. Hvis de nordiske lande er enige om det, så kan man også få den ordning, men Danmark vil ikke sende ansøgningen videre. Derfor vil jeg igen spørge statsministeren: Hvorfor vil man ikke gøre det, når den danske regering kunne gøre det i 1970'erne?

Så må jeg bare konstatere, at hvis Færøerne ikke engang kan få behandlet en ansøgning om selvstændigt medlemskab af Nordisk Råd i Nordisk Råd, blandt de nordiske lande, samtidig med at man taler om nye beføjelser på det udenrigspolitiske område, så er det altså en meget, meget begrænset frihed. Vi har altså mindre frihed og mindre bevægelsesfrihed, end vi havde i 1970'erne, da man godt kunne sende ansøgningen videre, og så var det de nordiske lande, der i fællesskab kunne træffe afgørelsen.

Jeg vil da mene, at det ville være en stor styrke for et nordisk samarbejde, også for Danmark, at man fik et nyt selvstændigt medlem af Nordisk Råd, et nyt medlem i den nordiske familie, der ville betale selv, der ville tage ansvaret selv, og også kunne være en saltvandsindsprøjtning til det nordiske samarbejde.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg synes også, at det fremgår meget klart af mit svar, at jeg ikke har nogen indvendinger mod, at Færøerne og Grønland kunne få et selvstændigt medlemskab af Nordisk Ministerråd, slet ikke, tværtimod arbejder jeg på at nå en sådan situation.

Kl. 14.20

Jeg har jo så forstået, at det har vist sig at være en vanskelig vej at få tilslutning fra alle, og det skal der jo så være, fem nordiske lande til en sådan direkte konstruktion, og så er det, jeg har ledt efter, om man ikke kunne nå det samme resultat ad en anden vej. Det er så den model, jeg har forsøgt at udvikle.

Jeg vil bare sige, at jeg er meget åben over for det her, for jeg ønsker, at Færøerne og Grønland også i det nordiske samarbejde får den stærkeste mulige placering. Så hr. Høgni Hoydal må slet ikke forstå det som nogen modstand fra min si-

de, jeg forsøger bare at finde en pragmatisk løsning, der kan nå det samme resultat.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1780

9) Til undervisningsministeren af:

Eigil Andersen (SF):

»Hvordan vurderer ministeren forholdet mellem ord og handling, når regeringen gik til valg på at love en uddannelsesgaranti, mens mange unge nu tvinges til at forlade deres uddannelse på de tekniske skoler, fordi regeringen har skåret antallet af skolepraktikpladser ned fra ca. 5.000 til ca. 1.200?«

Skriftlig begrundelse

De unge, der nu tvinges ud af deres uddannelse, er initiativrige, målrettede og arbejdsomme unge – heraf en del med indvandrerbaggrund. Regeringen »belønner« helt urimeligt deres virkestrang ved at stoppe dem midt i uddannelsen. Foreløbig har ca. 225 elever på Teknisk Erhvervsskole Center i København og Århus Tekniske Skole i årets første kvartal måttet opgive deres uddannelse, fordi antallet af skolepraktikpladser er skåret drastisk ned. I alt ventes 700-800 alene på disse to skoler at blive tvunget ud af deres uddannelse inden nytår.

Eigil Andersen (SF):

Statsministeren sagde i folketingsvalgkampen, at han og regeringen ville garantere uddannelser til alle 18-19-årige, men sandheden er, at regeringen gør det stik modsatte. Den tvinger unge til at opgive deres uddannelse midtvejs, foreløbig er det 225 unge på Århus Tekniske Skole og Teknisk Erhvervsskole Center i København, som har måttet afbryde deres lærlingeuddannelse i det første kvartal i år, fordi arbejdsgiverne ikke tilbyder praktikpladser nok, og fordi regeringen sammen med Dansk Folkeparti har fjernet ca. 75 pct. af de hidtidige skolepraktikpladser.

De unge, som nu tvinges ud af deres uddannelse, er initiativrige, målrettede og arbejdsomme. De gør alt det, som vi alle sammen gerne vil have at de gør, og alligevel bliver de stoppet midt i deres uddannelse, samtidig med at man har givet en uddannelsesgaranti fra regeringens

side. Det hænger ikke sammen, det er dobbelt-moralsk.

Derfor er mit spørgsmål, hvordan undervisningsministeren vurderer forholdet mellem ord og handling, når regeringen gik til valg på at love en uddannelsesgaranti, mens vi nu oplever, at mange unge tvinges til at forlade deres uddannelse på de tekniske skoler på grund af de manglende skolepraktikpladser.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Alle elever kan få en plads på en erhvervsskole. Nogle steder kan det være svært at få en praktikplads. Når regeringen sammen med Det Radikale Venstre har begrænset adgangen til skolepraktik på 8 konkrete områder og bevaret den på 40 områder, skyldes det, at på disse 8 områder havde skolepraktikken en karakter af blindgyde, og i øvrigt blev den misbrugt af visse virksomheder, som efterhånden begyndte at rekruttere skolepraktikelever i stedet for at rekruttere på normal vis.

Det betyder ikke, at praktikpladssituationen nu er blevet forringet. Den er tværtimod blevet forbedret. Nu kommer regeringen, som man kan læse i regeringsgrundlaget, med en ny mesterlære med flere praktiske indgange, en reform af social- og sundhedsuddannelserne, hvor praktikvejen bliver hovedvejen. Så der er overhovedet ingen tvivl om konklusionen, når året er omme, nemlig at der vil være blevet flere muligheder for de unge og ikke færre.

Vi har jo sat op som mål i regeringsgrundlaget, at den stigning i antallet af pladser på 1.800, der har været fra 2003 til 2004, vil vi gerne fortsætte, sådan at der i 2006 kommer yderligere 3.000 pladser.

Eigil Andersen (SF):

Hvordan er undervisningsministeren tilpas med, at når man har lovet de unge mennesker uddannelse, så sker der rent faktisk det, at undervisningsministeren og regeringen stopper de unge mennesker midt i deres aktiviteter?

Der er undersøgelser, også friske undersøgelser, fra de to erhvervsskoler i Århus og i København, der viser, at cirka halvdelen af dem, der bliver nødt til at afbryde deres uddannelse, ikke kommer i gang med noget andet. Hvad vil undervisningsministeren gøre ved det? Kunne undervisningsministeren overveje at genindføre skolepraktikpladserne i samme omfang som tidligere for at hjælpe de her unge mennesker i stedet for at belønne deres arbejdssomhed med en

form for straf ved at smide dem ud af uddannelserne?

Kl. 14.25

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Det er regeringens erklærede mål at tilbyde de unge noget bedre end kontanthjælp og skolepraktik, som måske fører til en blindgyde. Vi vil tilbyde noget bedre.

Jeg kunne måske forstå den lange argumentation, jeg nu har hørt to gange, hvis det var sådan, at den kampagne, Socialdemokratiet kørte under valgkampen, havde været en tordnende succes. Men jeg synes ikke, det var nogen succes, og jeg synes ikke, vi skal fortsætte den usaglige diskussion, som blev rejst af Socialdemokratiet under valgkampen.

Giv nu regeringen en chance for at vise, at vi kan skaffe flere tilbud, end der var før, og at det tilmed er tilbud, som fører til noget og ikke ender i blindgyder.

Eigil Andersen (SF):

Jeg siger tak for de to svar, jeg har fået. Jeg forstår, at hovedargumentationen er, at der er tale om blindgyder.

Ministeren tilhører et liberalt parti, som går ind for valgfrihed. Kunne ministeren ikke overveje at overlade til de unge mennesker selv at vurdere, hvorvidt der er tale om en blindgyde? Al hidtidig erfaring er efter min opfattelse, at forsøg på at lave et, jeg vil næsten kalde det sovjetkommunistisk, firkantet reguleringssystem på uddannelsesområdet som regel faldet til jorden, fordi det viser sig, at behovene udvikler sig på nogle andre måder. Så hvis der er unge mennesker, der har en tro på, at de kan skaffe job ved, at de tager en bestemt uddannelse, kunne det så ikke være et godt liberalt princip, som ministeren kan tilslutte sig, at man overlader det til de unge mennesker selv at bestemme, hvilken uddannelse de vil have?

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Når der er dårlige muligheder på kontorområdet og gode muligheder på butiksområdet, så synes regeringen, at det er en dårlig idé at have skolepraktik på kontorområdet. Når der er gode muligheder på dele af metalområdet og dårlige muligheder for mekanikeruddannelsen, så synes regeringen ikke, vi skal have skolepraktik på mekanikeruddannelsen. Når der mangler unge i snedkeruddannelsen, flere hundrede på landsplan efter hvad jeg er orienteret om, så synes re-

geringen ikke, der skal være skolepraktik på tømrerområdet osv.

Det er jo ikke sådan, at der i dag er en overflod af ansøgere alle steder i erhvervsuddannelserne. Der er flere og flere steder, hvor man ikke kan skaffe unge, og så er det da ikke fornuftigt, at man på naboområder tilbyder skolepraktik.

Formanden:

Så er det fru Pernille Rosenkrantz-Theil som medspørger.

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg vil gerne spørge undervisningsministeren, om undervisningsministeren personligt har gode erfaringer med at forsøge at styre udviklingen på uddannelsesområdet. Jeg vil gerne bede undervisningsministeren komme med en kort evaluering af, hvordan undervisningsministeren synes, det gik med at styre f.eks. optaget på medicin i 1980'erne, og hvad resultatet af den styring har været, og i den forbindelse drage en parallel til den nuværende situation, hvor man forsøger at anvende samme redskab.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Da jeg var undervisningsminister sidste gang, fik jeg det råd af et udvalg under ledelse af Steffen Møller, at vi skulle fordoble tilgangen til tekniker- og ingeniørområdet. Det blev der grinet meget ad den vinter, og minsandten om ikke også nogle af de professionelle rådgivere på vores uddannelsessteder gjorde sig lystige over denne prognose, som jo ikke passede med, at der faktisk var en vis arbejdsløshed i de pågældende grupper på det samme tidspunkt.

Hvad er så kendsgerningen i dag? Den er, at vi kunne holde et præsentationsmøde med Ingeniørforeningen herinde i Grønlandsværelset, hvor det kunne konstateres, at Steffen Møllers og den daværende undervisningsministers prognose var fuldstændig korrekt, og at det er et meget stort problem for dette samfund, at man fra 1993, da jeg gik af, fik en kraftig nedgang i uddannelseskapaciteten på det område.

Så jeg diskuterer gerne fortiden med fru Pernille Rosenkrantz-Theil.

Formanden:

Så er det fru Pernille Rosenkrantz-Theil for et sidste spørgsmål.

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Men undlader til gengæld fuldstændig at svare på spørgsmål.

Jeg er ret overbevist om, at der ikke er nogen, der gør sig lystige over lægemangelen i det danske samfund, ej heller undervisningsministeren, hverken i den gamle eller den nye udgave.

Jeg vil gerne spørge undervisningsministeren, i hvilket omfang undervisningsministeren mener, at motivation er en faktor i forbindelse med, om elever ender med at fuldføre deres uddannelse. Vi er vel alle sammen enige om, at ud over det er et problem for eleverne selv, så er det også et meget stort samfundsmæssigt problem, hvis det er sådan, at de unge ikke får en uddannelse, for vi ved jo, at vi har behov for kvalificeret arbejdskraft i fremtiden.

Kl. 14.30

Så det her med at flytte de unge fra en uddannelse til en anden, fordi undervisningsministeren har en prognose, som vi jo i historiens lys kan se mange gange ikke holder, vil det så øge, eller vil det formindske sandsynligheden for, at de unge overhovedet får taget sig en uddannelse?

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg har den holdning, at det ikke er klogt, hvis en undervisningssektor suspenderer de administrative krav, der gælder ude i samfundet, og ude i samfundet er det jo sådan, at man ikke kan få lige det job, man peger på. Derfor må det også sine steder i undervisningssektoren være sådan, at man ikke lige kan få den plads, man helst vil have.

I disse tilfælde er det bedre at få den plads, man næsthelst vil have, end at bide sig fast i det første ønske med risiko for, at man aldrig får det opfyldt, og at man føler, at det er et nederlag, og måske ender man endda på sociale ydelser.

Hvad angår lægeuddannelsen, kan jeg bekræfte, at den prognose, som Amtsrådsforeningen byggede på, og som de indtrængende med hr. Per Kaalund i spidsen bad mig om at rette ind efter, var en prognose, som senere viste sig ikke at holde stik, og det er meget nemt at se, hvad det var der skete. Det var kombinationen af nye aftaler med lægerne, der forudsatte en dispensation fra arbejdsmiljøloven, som imidlertid ikke blev givet. Det er det, der er forklaringen. Det er altså dette, at man som politiker handler ud fra nogle politiske præmisser, som så viser sig ikke at holde stik. Det beklager jeg lige så meget som alle andre.

Hvis man sammenligner det danske lægeforbrug med, hvad det er i andre lande, så vil man kunne se, at den danske lægeproduktion passer fint med lægeforbruget i andre lande. Det var altså særlige politiske forhold i Danmark, som gjorde, at det ikke kom til at passe med det danske, men det tror jeg det gør på længere sigt.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Fru Kirsten Brosbøl har bedt om ordet for en kort bemærkning som medspørger. Værsgo.

Kirsten Brosbøl (S):

Ministeren gør meget ud af det her med, at regeringen gerne vil tilbyde de unge en rigtig praktikplads ude i virksomhederne, og vi kan jo sådan set godt være enige om, at det er at foretrække frem for skolepraktikordningen.

Mit spørgsmål er bare: Hvad skal de elever gøre, der lige nu sidder i saksen, for det er jo sådan, at der ikke er rigtige praktikpladser nok? Hvad skal de elever, der sidder lige nu og her, gøre?

Fru Pernille Rosenkrantz-Theil og jeg var forleden dag i Århus at besøge nogle af de her elever, som lige nu mangler en praktikplads og ikke kan komme videre. Hvad skal de gøre? Vil regeringen ikke være med til at indføre nogle midlertidige skolepraktikpladser til de elever, der lige nu sidder med håret i postkassen og ikke kan komme videre?

Undervisningsministeren (Bertel Haarder): Jeg går ud fra, at skolerne i Århus og København opfylder den pligt, de har til at henvise disse elever til andre muligheder på områder, som ligger nær elevernes første ønske. Det er deres pligt. Det har de ressourcer til, og det går jeg ud fra også sker.

Så der er ingen elever, som bare bliver ladet i stikken og får lov til at hytte sig selv.

Kirsten Brosbøl (S):

Jamen det er jo så tilbage til den diskussion, vi havde før om, hvorvidt det så er at foretrække, at en elev starter på en uddannelse, som vedkommende ikke har ønsket. Det er jo også bare sådan, at der er nogle elever, der ikke kommer videre, det ved vi fra skolerne, og en stor del af dem er elever med anden etnisk baggrund end dansk.

Nu har undervisningsministeren jo selv været integrationsminister, så jeg vil gerne spørge: Er det ikke et problem, at man ved at nedskære så

voldsomt på skolepraktikken netop risikerer at tabe den bestemte gruppe unge på gulvet med anden etnisk baggrund end dansk, som i forvejen har utrolig svært ved at finde fodfæste i uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet?

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Det var bl.a. mig, der som integrationsminister sagde til den tidligere undervisningsminister, at nu bliver vi altså nødt til at give de unge indvandrere et skub på det rigtige tidspunkt, for det kan ikke nytte noget, at så mange satser på at blive mekanikere, når der ikke er mulighed for, at de kan blive mekanikere. Det kan heller ikke nytte noget, at så mange vil ind på kontorområdet, hvor man i øvrigt kræver nogle boglige forudsikninger, som mange af dem ikke har, når der samtidig er gode muligheder på butiksområdet – og tilsvarende med snedker og tømrer.

Så det var ikke mindst den tidligere integrationsminister, som var optaget af, at skolepraktikken ikke skulle blive et hyttefad, et sted, hvor man synker ned i et bestemt ønske og glemmer naboområdet, som man måske slet ikke kender til, men som man har brug for et skub over i.

Kl. 14.35

Eigil Andersen (SF):

Vi kan jo så konstatere, at regeringens uddannelsesgaranti i praksis indebærer, at ca. 4.000 lærlinge i år er tvunget til at forlade deres uddannelse, selv om de står midt i den. Det er jo en speciel form for uddannelsesgaranti, kan man godt sige.

Med hensyn til indvandrerområdet, som fru Kirsten Brosbøl også har nævnt, er det jo sådan, at f.eks. i København er ca. 80 pct. af dem, der har haft brug for skolepraktik hidtil, indvandre, og den helt klare erfaring er, at af dem, der er nødt til at stoppe deres uddannelse, er det kun halvdelen, der kommer i gang med noget nyt, og for indvandrerens vedkommende er det i virkeligheden en langt mindre procent, der kommer i gang med noget nyt.

Derfor vil jeg gerne spørge ministeren, om det er at leve op til de integrationspolitiske målsætninger, at man også skader mange unge indvandrere.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Nu får hr. Eigil Andersen det jo til at lyde, som om der intet gøres for de pågældende.

Der gøres alt muligt også i Integrationsministeriet, og skolerne har en pligt til at vejlede og

gøre opmærksom på de muligheder, der er på naboområder.

Der er altså brug for at få fjernet både de unges og deres forældres næsten hypnotiske optagethed af ganske få områder i det danske erhvervsuddannelsessystem. Det er jo også derfor, man i Integrationsministeriet har rollemødelser, som går rundt i folkeskolernes afgangsklasser og fortæller eleverne, hvad det er at være i social- og sundhedssektoren, at blive vvs-svend osv., og hvad det er for en løn, man får som faglært arbejder i det danske samfund. Især den sidste oplysning er jo noget, der kan gøre indtryk på mange forældre, og lønnen siger jo noget om, hvor agtede erhverv det er vi taler om, dem, som indvandrene har en tendens til at fravælge.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1731

10) Til undervisningsministeren af:

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

»Finder ministeren det tilfredsstillende, at ca. 30 pct. af de under 24-årige på Århus Tekniske Skole på grund af praktikpladssituationen er startet på en ikkeønsket uddannelse?«

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Dette spørgsmål er stillet til undervisningsministeren af fru Pernille Rosenkrantz-Theil.

Ønsker fru Rosenkrantz-Theil at begrunde spørgsmålet?

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Ja tak.

55 pct. af eleverne på grunddelen af Århus Tekniske Skole har forladt teknisk skole, efter at skolepraktikken er blevet afskaffet. I København har de allerede nu sagt farvel til 100 elever og forventer, at 300-400 elever i alt har forladt skolen inden årsskiftet; i Odense er der 150 elever, der står uden praktikplads.

Jeg kunne godt tænke mig at bede undervisningsministeren putte lidt flere ord på det her med, hvad motivationen betyder for, om man gennemfører sin uddannelse eller ej. Vi står altså i en situation, hvor 30 pct. af de under 24-årige ikke har fået den uddannelse, de ønsker, og det bekymrer jo mig, for jeg ved, at samfundet i meget vid udstrækning har behov for velkvalificeret arbejdskraft i fremtiden, og vi ved i forvejen, hvor store problemer der er med frafald på ud-

dannelserne, og jeg forventer ikke, at de bliver mindre af, at folk bliver tvunget til at tage uddannelser, de ikke ønsker.

Men det kan jo være, at ministeren har en anden holdning til det.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Det er jo svært at forstå, at der skulle være så stor en forandring ved at gå fra mekanikerområdet til smedeområdet, fra tømrerområdet til snedkerområdet, fra handels- og kontorområdet til dele af butiksområdet.

Hvordan kan man forestille sig, at nogle unge, som jo dårligt nok kender de områder, kan være utrolig motiverede for det ene område og slet ikke motiverede for det andet? Lad os nu være realistiske. Det her handler om i god tid at give de unge et skub derhen, hvor der er nogle muligheder for dem.

Så vil jeg også gøre opmærksom på, at det jo slet ikke er en ny problemstilling, vi har. Der har altid været alt for mange, der ville være frisør eller fotograf, og de har altid fået et skub over på andre felter, så der er intet nyt i det, vi taler om.

Praktikpladssituationen er jo ikke forringet. Den er i forbedring: 1.700 flere pladser i 2004 end i 2003.

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Det kan godt være, det er svært for ministeren at forstå, men så skal jeg prøve at tale et sprog, som ministeren måske forstår: Hvis man gerne vil være smed, så har man måske ikke lyst til at være mekaniker. Måske ministeren kan forstå det, hvis vi taler universitetsuddannelser.

Kl. 14.40

Jeg går ud fra, at ministeren ville have haft en holdning til, om ministeren selv skulle læse statskundskab eller polit. Jeg tror, at ministeren har gjort sig nogle klare overvejelser om, hvorfor ministeren foretrak det ene frem for det andet, ligesom jeg tror, at folk, der har læst statskundskab, har nogle klare holdninger til, hvorfor de ikke læste antropologi. Hvis vi kigger på frafaldet på et område, som ministeren måske kender bedre, nemlig universitetsområdet, så ved vi jo også, at det er højere for dem, der er kommet ind på deres anden prioritet.

Derfor stiller jeg mit spørgsmål igen: I hvilket omfang betyder motivationen noget for gennemførelsen af uddannelsen? Jeg er godt klar over, at vi ikke alle sammen kan få, hvad vi gerne vil have, men her taler vi om valget mellem at være ufaglært arbejder og faglært arbejder, og vi

taler om et samfund, som har brug for velkvalificeret arbejdskraft.

Jeg mener, at ministeren lader de unge i stikken ved at skubbe dem ud til at blive ufaglærte.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg kan oplyse spørgeren om, at jeg er et ganske almindeligt menneske, hvad uddannelsesvalg angår. Jeg anede ikke, hvad jeg ville. Jeg vaklede mellem dyrlæge, journalist og et eller andet med samfundet, og da jeg var så ubeslutsom, så endte jeg som scient.pol., og i øvrigt fandt jeg hurtigt ud af, at jeg skulle have været økonom i stedet for. Jeg blev matematiker, men har ærgret mig lige siden over, at jeg ikke blev sproglig.

Så jeg er et ganske almindeligt menneske, som udmærket kunne have fået nogle skub på det rigtige tidspunkt over i noget fornuftigt. Nu endte jeg så her, og sådan kan det jo gå.

Kirsten Brosbøl (S):

Man kan vel godt sige, at der er stor forskel på ministeren, der i sit uddannelsesforløb selv har truffet de valg, der er blevet truffet, og på de elever, der sidder på teknisk skole i dag og bliver bremset i at videreføre en uddannelse, som de er kvalificeret til. Der er ikke noget fagligt, der gør, at de ikke kan gennemføre den uddannelse. Det er simpelt hen, fordi der nu er en stopklods, der hedder, at hvis du ikke kan få en praktikplads, så må du finde noget andet.

Kan ministeren forstå, at det er utrolig frustrerende for de elever og ikke mindst, deler ministeren vores bekymring for den gruppe elever, som ikke kommer videre i en anden uddannelse? Er det så ikke at svigte uddannelsesgarantien for den gruppe?

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Nu er det jo sådan ude i samfundet, at man ikke altid kan få det job, man peger på, og sådan er det også i undervisningssektoren. I de videregående uddannelser er der jo som bekendt adgangsbegrænsning. Der er nogle, der ikke har tilstrækkelig mange point til, at de kan komme ind på jordemoderstudiet, på medieuddannelsen på Roskilde Universitetscenter eller på psykologistudiet på Københavns Universitet. Der er masser af unge, som må finde sig i det.

Det råd, man skal give dem, er: Bevar jeres oprindelige ønske, men lav noget fornuftigt, indtil I kan få det opfyldt, så opdager I måske, at det næstbedste eller tredjebedste slet ikke er så dårligt endda.

Kirsten Brosbøl (S):

Her taler vi jo netop ikke om nogle, som ikke er kvalificeret til at gå videre med deres uddannelse; de er kvalificeret. Det er en stopklods, der kommer ind udefra, som gør, at de ikke kan blive færdige med den uddannelse, de har valgt.

I øvrigt talte ministeren før om, at skolepraktikken var en blindgyde, men kan ministeren ikke bekræfte, at på de otte uddannelser, hvor man har skåret i skolepraktikken, har faktisk halvdelen af dem, som har gennemført skolepraktikken, fået arbejde bagefter? Er det ikke bedre, at halvdelen går ud og får et arbejde, end at ingen gør det? Er det ikke bedre, at folk gennemfører en uddannelse end slet ingen uddannelse får?

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg forstår ikke den sidste betragtning. Hvis man ikke kan få en praktikplads, og det er der jo mange der ikke kan, så er man jo velkommen til at blive ved med at forsøge. Der er ingen, der forhindrer, at man bliver ved og bliver ved og bliver ved. Der er jo ikke forbud mod det, der er jo ingen elever, som får et stempel: Du må ikke blive mekaniker. De har alle sammen lov til at prøve i årevis at forsøge at finde en plads.

Det er blot dette, at hvis de nu ikke kan finde en plads, skal vi så have dem på skole, hvor de cementerer deres egne forventninger til at få et ganske bestemt job, som det er vanskeligt at få, eller skal vi give dem et skub hen på et område, hvor der er mulighed for, at de kan få job?

Eigil Andersen (SF):

Ministeren har jo givet en meget levende beskrivelse af, hvordan ministeren vaklede i sit eget erhvervsvalg, men jeg forstod det sådan, at det var motivationen og interessen, som bestemte beslutningen til syvende og sidst, og det er jo gået rimelig godt alligevel. Man kunne måske sige, at sådan kunne det også tænkes, at det kunne gå for de unge mennesker, som står midt i en uddannelse nu.

Kl. 14.45

Ministeren lægger jo stor vægt på, at man skal lede de unge mennesker hen i områder, hvor der er beskæftigelse, og jeg vil derfor gerne spørge: Vil ministeren garantere et job til alle de unge, som så bliver tvunget til at gå over i nogle andre uddannelser, sådan at de har en sikkerhed for et arbejde og en indtægt bagefter? Hvis ministeren mener, at ministerens egne betragtninger er realistiske med hensyn til beskæftigelsesmu-

ligheder, så ville det jo understrege en troværdighed i det at give en sådan jobgaranti.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder): Selv en SF-regering kunne jo aldrig drømme om at give en sådan jobgaranti. Det kan man jo ikke! Så vidt jeg ved, ville det tilmed stride mod SF's nye partiprogram. Så hold nu op med denne urealistiske snak.

Eigil Andersen (SF):

Nu kan jeg forstå, at der også er spørgsmål til mig. SF mener faktisk, at alle har krav på et job. Men i øvrigt vil jeg sige, at det jo er, fordi vi er inde i en planøkonomisk cirkel, hvor ministeren skitserer, at der er store beskæftigelsesmuligheder der, hvor man så ønsker de unge mennesker hen. Jeg er i øvrigt noget overrasket over, at der skulle mangle beskæftigelsesmuligheder inden for metalområdet, det er i hvert fald nyt for mig. Så vil jeg afslutningsvis spørge: Hvilke initiativer vil ministeren tage for at sikre, at arbejdsgiverne tilbyder praktikpladser nok? For det er jo tydeligt, at der ikke er praktikpladser nok. Det er der heller ikke med de initiativer, som er sket nu, og derfor vil jeg spørge, hvilke yderligere initiativer undervisningsministeren vil tage for at sikre, at arbejdsgiverne lever op til *deres* sociale ansvar, som jo er grunden til hele det her problem.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder): På dele af metalområdet mangler der unge; det er på mekanikerområdet, at tilstrømningen er for stor.

Til gengæld er jeg enig med spørgeren i, at vi skal få virksomhederne til at påtage sig den uddannelsesbyrde, som de selv har brug for bliver løst.

Nogle områder gør det fremragende, f.eks. elfaget, hvor arbejdsgivere og lønmodtagere i fællesskab har lavet en fornem kampagne. De analyserede, hvor mange der var brug for på længere sigt, og for at komme op på det tal, lavede de en kampagne, hvor de bl.a. engagerede tidligere mestre, som gik rundt til virksomheder og overtalte dem til at tage nogle flere unge. Det hævdes, at den kampagne gav 50 pct. flere virksomheder, som var villige til at tage en elev. Det er den slags, vi skal have mere af. Det er der en bred forståelse for i erhvervslivet, men regeringen skal nok skubbe på. Netop fordi regeringen ikke vil tilbage til den voldsomme skolepraktiktrafik, vi havde tidligere, er vi jo ekstra interesse-

rede i at tilbyde alternativer til skolepraktikken, og alternativet er rigtige pladser.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Spørgsmålet er sluttet. (*Pernille Rosenkrantz-Theil ønsker ordet*). Spørgeren har haft tre spørgsmål. ... Undskyld, jeg tog fejl; der er endnu et spørgsmål til fru Pernille Rosenkrantz-Theil under spørgsmål 10.

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg skal blot stille det meget simple spørgsmål, som jeg stadig ikke har fået svar på, om ministeren mener, at der bliver større eller mindre chance for, at et ungt menneske gennemfører en uddannelse, hvis uddannelsen er anden prioritet og ikke første prioritet. Altså: Bliver chancen/sandsynligheden større eller mindre, hvis en elev kommer ind på sin anden prioritet i stedet for sin første prioritet?

Her har vi jo at gøre med unge mennesker, hvor det at falde uden for uddannelsessystemet og ikke at få sig en uddannelse ikke bare har konsekvenser for den unge selv, men også har konsekvenser for samfundet som helhed. Derfor mener jeg, at det er ret væsentligt, at undervisningsministeren svarer på præcis det spørgsmål, for står vi i en situation, hvor det at tage sin anden prioritet betyder, at der er større chance for, at man ikke får taget sig en uddannelse, så mener jeg sådan set, at ministeren har et meget, meget stort ansvar for at samle op på den gruppe.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder): Jeg mener, vi skal måle uddannelsernes succes på, om de færdiguddannede får job. Hvis man fulgte fru Pernille Rosenkrantz-Theils ønske om, at vi optager alle, der melder sig på psykologistudiet og medieuddannelsen på Roskilde Universitetscenter og jordemorstudiet, så kunne det ellers nok være, at der blev mange, som ikke fik det job, de havde uddannet sig til.

Kl. 14.50

Det er derfor, jeg taler for det kærlige, venlige pædagogiske skub tidligt i uddannelsesforløbet, hvis man er på vej ind i et område, hvor der er dårlige jobmuligheder. Det udelukker ikke, at den unge siger: Vel vil jeg ej, jeg vil være det og det! Den unge har jo sin fulde frihed til hver time på dagen at arbejde på at få den plads, som vedkommende gerne vil have. Det er der jo ikke noget i vejen for.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1732

11) Til undervisningsministeren af:

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

»Hvilke initiativer vil ministeren tage for at sikre flere praktikpladser, når tal fra Århus Tekniske Skole viser, at 55 pct. af eleverne må opgive deres uddannelse på grund af manglende praktikpladser?«

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg synes, det er interessant, at man forsøger at skubbe eleverne derhen, hvor der er job. Det er jo lidt det, det her spørgsmål handler om, for vi står i en situation, hvor 55 pct. af eleverne har måttet opgive deres uddannelse på Århus Tekniske Skole på grund af manglende praktikpladser.

Derfor kunne jeg godt tænke mig at høre lidt om, hvilket dokumentationsmateriale der ligger til grund for, at man vælger at begrænse optaget på bestemte uddannelser. Jeg kunne godt tænke mig at få det udspecificeret, og jeg vil være tilfreds med, hvis det foregår pr. skrift, for jeg forstår godt, hvis ministeren ikke kan redegøre for det hele mundtligt, men jeg ville gerne på skrift have oplyst, hvordan arbejdsmarkedet ser ud om 40 år. Altså, hvordan ser det ud for mekanikeren, hvordan ser det ud for tømreren, hvordan ser det ud for snedkeren, hvordan ser det ud for hjemmehjælperen osv. osv., hvordan ser det ud for hver enkelt af de uddannelser om 10 år, om 20 år, om 30 år, om 40 år?

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Det er et meget spændende spørgsmål, som jeg kan fortælle at vi også drøfter i Globaliseringsrådet, for hvis man skal nævne et muligt kritikpunkt i den danske erhvervsuddannelsesstruktur, så er det måske, at uddannelserne i meget høj grad er styret af repræsentanter for nutidens og fortidens job og ikke nødvendigvis for fremtidens job. Det er et rigtig relevant problem.

Men det skal da ikke løses ved hjælp af skolepraktik. Det skal løses ved, at vores erhvervsskoler får mulighed for og måske tilskyndelse til at tænke i de baner, som fru Pernille Rosenkrantz-Theil her nævner.

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Ja, det er et spændende spørgsmål, og det er svaret på det spørgsmål, der gør, at en række unge står i en klemme lige nu. Ministeren har begrænset adgangen til en række uddannelser,

men kan ikke svare på, om der inden for de fag er arbejde at få om 10 år, eller om der ikke er arbejde at få om 10 år. Det synes jeg da er interessant.

Mig bekendt er det sådan, at den uddannelse, folk tager, er en uddannelse, de også kan anvende om 30 år og om 40 år. Så er det da rigtigt, at vi har et ønske om uddannelse for livet, og at folk kan skifte fra det ene fag til det andet, men alt andet lige synes jeg, det er at spille hasard med unge menneskers liv, når man ikke kan præsentere en prognose for, hvilke fag der er arbejde inden for om 10 år, om 20 år, om 30 år.

Jeg beder sådan set ikke om nogen prognose, for jeg ved godt, at det er fuldstændig urealistisk, og det er jo derfor, det er tåbeligt at lave den begrænsning, der er på optaget på de pågældende uddannelser, netop fordi vi ikke ved, hvordan fremtiden ser ud, og hvorfor så ikke give de unge mennesker det frie valg at tage den uddannelse, de brænder mest for? For det øger sandsynligheden for, at de overhovedet tager en uddannelse – og det gør dem i øvrigt bedre i stand til at tage en tredje, fjerde, femte uddannelse senere hen i livet.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Det er jo forrygende for en liberal som jeg at høre en socialist være så totalt liberalistisk i sit syn på fremtiden. Det tør jeg altså ikke.

Jeg tør godt komme med visse spådomme. Der bliver ikke job til alle dem, som i dag gerne vil være mekanikere, det kan vi sige helt sikkert. Der bliver heller ikke job til alle dem, der gerne vil ind på HK-området, for alt tyder på, at netop den personalegruppe vil der blive mindre brug for i de kommende år.

Det er netop begrundelsen for, at vi på disse to områder, som er de to store områder, har begrænset skolepraktikken.

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Igen: »Alt tyder på«! Jamen alt tydede jo også på, at der ikke ville komme lægemangel, den gang undervisningsministeren foretog den vurdering.

Er grunden til, at man f.eks. er gået ind og har nedsat sådan noget som Globaliseringsrådet, ikke, at man præcis ikke ved og ikke kan lave fremtidsprognoser?

Kl. 14.55

Man kan godt komme med nogle vurderinger, man kan godt sætte nogle ting i gang, men i virkelighedens verden ved man ikke et klap om,

hvor der er arbejde at få, og hvor der ikke er arbejde at få om 10 år. Det kan være, at en overenskomst gør, at der lige pludselig er behov for en tredjedel flere inden for en bestemt faggruppe, og der har vi så begrænset os ud fra, hvordan det ser ud nu. Sådan er det jo med samfund; de udvikler sig ikke i lige linje.

Det er præcis derfor, jeg ikke begriber, at en række unge mennesker skal stå som gidsler i et eller andet politisk spil, som regeringen kører, i stedet for at regeringen æder sin stolthed og siger: Denne her reform virkede ikke efter hensigten, vi havde en forventning om, at vi kunne have skabt langt flere praktikpladser i det private; det skete ikke, så indtil da genopretter vi skolepraktikken.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder): Regeringspartierne og Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre har jo blot brugt deres syn, vi har blot set på virkeligheden, som den er i dag og næste år og de nærmest kommende år, for selv om der skulle ske noget mærkeligt, som gør, at vi kan bruge uendelige mængder HK'ere og mekanikere om 10 år, hvad skal de så lave indtil da?

Den bedste uddannelse, man får her i livet, får man jo ved at have et job. Det er det, der kvalificerer til flere job og til andre job. Men det at uddanne sig på et område, hvor det er helt tydeligt – man kan se det med det blotte øje – at der ikke er muligheder i de nærmeste år, det er opskriften på nederlag og på social deroute.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Fru Kirsten Brosbøl som medspørger.

Kirsten Brosbøl (S):

Vi må jo forstå det sådan, at ministeren på det her spørgsmål vil svare, at man ingenting vil gøre for at sikre flere praktikpladser.

Ministeren siger, at de unge jo har friheden, *friheden* til at fortsætte med at søge. Jeg var på besøg på Århus Tekniske Skole forleden, og jeg ville egentlig ønske, at ministeren havde taget imod invitationen til at komme med til den høring. Ministeren var rent faktisk inviteret, og det samme var mange repræsentanter fra regeringspartierne, men ingen valgte at dukke op. Når man står der, så kan man godt se – hvis det er synssansen, vi taler om – at de her unge ikke har nogen frihed; de føler, at deres frihed er meget begrænset i den situation, de sidder i lige nu.

Men er det korrekt forstået, at ministeren på det her spørgsmål vil svare, at man ikke vil tage nogen initiativer til at sikre flere praktikpladser for de unge, der lige nu sidder og mangler dem?

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Det var dog en sær konklusion, efter at jeg nu to gange har fortalt alt det, vi vil gøre: Vi vil skabe flere praktiske indgange, vi vil indføre ny masterlære, og i regeringserklæringen står der også, at vi vil indføre en præmieringsordning for virksomheder, som opretter pladser. Vi vil give et særligt grundtilskud til virksomheder med mange indvandrere, vi vil etablere en bonusordning osv.

Det er jo ikke sådan, at vi ikke vil gøre noget. Vi lægger os hårdt i selen netop for at skabe noget bedre end skolepraktik. Så det der med, at vi ingenting gør, det synes jeg ikke er rimeligt at sige. Men vi gør noget andet end det, som Socialdemokratiet og SF mener vi skal gøre.

Kirsten Brosbøl (S):

Det er ganske glimrende, at man gerne vil sørge for, at der kommer rigtige praktikpladser. Jeg startede også med at sige i mit forrige spørgsmål, at det selvfølgelig er i vores alle sammens interesse, at der kommer flere rigtige praktikpladser. Situationen er bare for de unge mennesker, der lige nu er ved at søge, at de ikke føler, at det er nogen frihed, at de bare kan blive ved med at søge en praktikplads i al uendelighed.

Hvor længe vurderer ministeren at de her unge mennesker skal blive ved med at søge en praktikplads? For igen: Jeg tror bestemt ikke, at de føler det som nogen frihed, at de blot i al uendelighed kan få lov til at søge en praktikplads.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg går ud fra, at eleverne bliver grundigt orienteret om de muligheder, der faktisk er i dag, især om de fagområder, hvor det er let at få en praktikplads, og hvor der måske tilmed er mangel på elever.

Jeg tør erindre om, at vi jo, dengang jeg var integrationsminister, satte det mål, at vi på 100 dage ville skaffe 100 pladser til unge med anden etnisk baggrund, og til vores store overraskelse blev problemet ikke at skaffe pladserne, problemet blev at få pladserne besat. Vi skal lige have det med i billedet.

Eigil Andersen (SF):

Som jeg husker historien, gjorde man forsøg på uddannelsesplanlægning med hensyn til kapacitet og beskæftigelsesudsigter allerede i 1970'erne, jeg tror, det var under Erik Ib Schmidts ledelse, og dengang havnede det også i en fiasko.

Kl. 15.00

Men jeg vil gerne spørge ministeren: Når man tilsyneladende bygger på forudsigelser om, hvor der er beskæftigelse, hvor langt et tidsperspektiv gælder den beskæftigelsesudsigte så for? Er det 1, 2, 3, 4, 5 eller 10 år?

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Det kan hr. Eigil Andersen jo sige sig selv: Det er så hurtigt som muligt.

Uddannelsesplanlægning i 1970'erne, som blev ledet af Ritt Bjerregaard, blev til i en tid, hvor beskæftigelsen var dårlig, økonomien var dårlig, vi kørte med større og større underskud på betalingsbalancen osv. osv., og i den situation var der altså et massivt flertal, som dengang syntes, det var uforsvarligt blot at lade stå til, og så indførte man adgangsbegrænsning, og det var jo ud fra samme syn: at det er bedre, at de unge i tide får et skub over i et område, hvor de har nogle muligheder.

Den adgangsbegrænsning er så nu stort set afskaffet på langt de fleste områder. Nu er fri adgang og frit optag jo blevet reglen i stedet for undtagelsen. Så det der med, at det er lige så mislykket nu, som det var i 1970'erne, stop den snak! Det er jo det samme som at sige, at vi ikke er blevet et mere overhævende og et bedre samfund nu. Der er overhovedet ingen sammenligning mellem Danmark i dag og Danmark i 1970'erne. Jeg husker det nemlig. Det tror jeg da i øvrigt også at hr. Eigil Andersen gør, vi er da vist jævnaldrende.

Eigil Andersen (SF):

Som jeg husker historien, måtte man også dengang erkende, at det var en umulig opgave at lave de forudsigelser, for samfundet ændrede sig på nogle andre måder, end man havde forudset.

Men jeg vil gerne stille et sidste spørgsmål i den her sammenhæng, og det handler om, at ministeren og regeringen jo har lavet nogle såkaldt halve uddannelser, nogle begrænsede faglige uddannelser, hvor man i stedet for at blive elektriker f.eks. kan blive populært sagt kabeltrækker. Så kan man altså trække nogle kabler, men

der er så en masse andre ting, som man ikke kan lave inden for det område, som egentlig er et elektrikerområde. Jeg vil gerne spørge: I en tid med en omstilling af samfundet, hvor der skal være fleksibilitet på arbejdsmarkedet, og hvor det er vigtigt, at man har mange kompetencer, er det så en rigtig vej at gå at lave nogle stærkt specialiserede uddannelser, hvor man kun kan det halve af det, man kan efter en normal faglært uddannelse?

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

En kort og mere snæver uddannelse er bedre end ingen uddannelse. En kort og mere snæver uddannelse kan jo være starten på en almindelig uddannelse.

Og så kender jeg ikke andre end SF'ere og VS'ere, som mener, at man dengang erkendte umuligheden af at forudsige noget som helst. Det var en tankegang, der trivedes hos SF og også i visse kontorer, hvor man havde til opgave at vejlede de unge, det er rigtigt nok, men det store, store flertal her i Tinget har jo heldigvis aldrig nogen sinde kastet sig ud i den hårrejsende liberalisme, denne laden stå til, som udstråler fra hr. Eigil Andersen, at man bare skal lade folk vælge, hvad de vil, og så kan de sidde der på dagpenge og dimittendsatser til evig tid og synke ned i velfærdet.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Fru Pernille Rosenkrantz-Theil for et sidste spørgsmål.

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Det var så den dybdegående argumentation bag parolen »frit valg«, vi fik fra undervisningsministeren der.

Jeg synes, det er at gøre grin med folk, at man ikke har nogen prognoser, som giver en nogle pejlemærker i forhold til, hvad det er for nogle uddannelser, man skal tage for at få sig et arbejde. Jeg synes, det er en skandale, at ministeren her i salen i dag bekendtgør over for de elever, som står uden mulighed for at tage den uddannelse, de gerne vil have, at ministeren ikke har en eneste prognose for, hvordan det ser ud inden for de felter om bare 5-10 år.

Jeg kan da godt forstå, hvis man som elev havde en eller anden forventning om, at der måtte ligge en eller anden 40-årig prognose for, hvordan arbejdsmarkedet ville udvikle sig, eller 30-årig eller 20-årig eller i det mindste bare en 10-årig eller 5-årig. Men ingen af de ting har mi-

nisteren kunnet sige at man kunne lægge for dagen. Tværtimod har ministeren sagt: Nej, det er da så hurtigt som muligt.

Så må vi da håbe, at samfundet ikke forandrer sig på de 4 år eller 3½ år, det tager at tage en uddannelse. Ministeren lader de her elever i stikken på baggrund af nul dokumentation.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder): Det sidste indlæg forstår jeg simpelt hen ikke, altså udtalelsen om, at jeg ikke har en eneste prognose, at jeg intet aner, og at jeg tilsyneladende også er ligeglad med det.

Kl. 15.05

Så vidt jeg har haft til hensigt, har jeg sagt det stik modsatte, nemlig at jeg i modsætning til fru Pernille Rosenkrantz-Theil insisterer på at bruge mine øjne og se på samfundet – hvor er der muligheder, og hvor er der ikke muligheder? – og tage hensyn til det i uddannelsespolitikken samt lægge vægt på prognoser som den, Steffen Møller-udvalget kom med, og som nu er blevet bekræftet som fuldstændig korrekt, nemlig den, som allerede i 1980'erne sagde, at vi skulle uddanne dobbelt så mange teknikere og ingeniører.

Det er mig, som lægger vægt på prognoser, og det er fru Pernille Rosenkrantz-Theil, som er ligeglad med dem i denne ekstreme liberalisme, som hun er endt i på sine gamle dage. (*Munterhed*).

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1759

12) Til undervisningsministeren af:

Kirsten Brosbøl (S):

»Hvorledes forholder ministeren sig til de nye tal fra Århus Tekniske Skole, som viser, at 350-400 elever (55 pct.) i år forventes at blive tvunget til at opgive deres erhvervsuddannelse på grund af nedskæringerne i skolepraktikken, og hvorledes vil ministeren sikre, at disse unge ikke falder helt ud af uddannelsessystemet og aldrig får en kompetencegivende uddannelse?«

Kirsten Brosbøl (S):

Vi har jo allerede været lidt rundt om emnet, men jeg synes stadig væk, det kunne være rart at høre en konkret kommentar fra ministeren til de tal, vi nu har fået på bordet fra Århus og ikke mindst også fra København, hvor vi lige nu står i en situation, hvor der er hundredvis af unge

mennesker, som bliver nødt til at stoppe deres uddannelse.

Ministeren har sagt indtil videre, at de enten kan fortsætte i al uendelighed med at søge en praktikplads inden for deres fag, hvilket jeg skulle hilse og sige at der ikke er ret mange af dem der synes er særlig realistisk, efter at de gang på gang har fået smækket døren i hovedet på arbejdspladserne – skolerne gør i øvrigt, hvad de kan for at hjælpe dem – eller også kan de fortsætte i den anden uddannelse, siger ministeren, men er det ikke rigtigt, at de alternative, korte erhvervsuddannelser heller ikke er særlig efterspurgt hverken af de unge eller af erhvervslivet?

Undervisningsministeren (Bertel Haarder): Men nu får jeg da lyst til at spørge spørgeren: Skaber skolepraktikpladser flere job på de områder, hvor der var skolepraktik? Blev der et eneste ekstra job af, at der var skolepraktik? Og er målet med erhvervsuddannelsen ikke, at folk skal i job?

Da jeg ikke må spørge, vil jeg selv svare og sige, at det er udsigten til job, som er afgørende for de unge. De kan blive ved at søge. Det kan man ikke, hvis man har for lavt pointtal i de videregående uddannelser, så er der lukket, men på det her område kan man jo blive ved med at søge, samtidig med at man, indtil ønsket opfyldes, tager det næstbedste eller det tredjebedste. Og jeg håber, at skolerne virkelig lægger sig i selen for at give de unge nogle gode råd, og der er masser af gode råd at give i den situation, som nogle af dem står i.

Kirsten Brosbøl (S):

Bliver udsigten til at få et job bedre af, at man frafalder en uddannelse og dermed ender som ufaglært? kunne man så vende det om og spørge ministeren om. Er det alternativet for den gruppe af unge, som ikke kommer videre i uddannelsessystemet? For vi ved jo, at en stor del af dem, der falder fra nu, aldrig kommer videre i uddannelsessystemet. Alternativet for dem er, at de fortsætter som ufaglærte, eventuelt på overførselsindkomst. Er det et bedre alternativ? Bliver udsigten til job bedre af ingen uddannelse at få?

Undervisningsministeren (Bertel Haarder): Man kan godt argumentere for, at det i mange tilfælde er bedre at være ledig *med* en uddannelse end at være ledig *uden* en uddannelse, men det gælder ikke undtagelsesfrit, for hvis man nu

fulgte synspunktet, det liberalistiske, om, at alle, der gerne vil være mekanikere, skal hen og have en fuld mekanikeruddannelse, så vil mange af dem jo få en frygtelig skuffelse, når de opdager, at de ikke kan blive mekanikere, og det er jo ikke sikkert, at det fører til flere jobmuligheder, at de i flere år har indstillet sig på at være mekanikere, i stedet for at de på et tidligere tidspunkt blev klar over, at det nok ikke var så let, og at de indtil videre måtte uddanne sig til noget andet.

Kirsten Brosbøl (S):

Men er det ikke også korrekt, at mobiliteten – det ved vi jo – på arbejdsmarkedet et større for de folk, der har en uddannelse? Jeg vil godt have en bekræftelse af, at hvis man har en uddannelse, er det nemmere at komme over i et andet fag, end hvis man ingen uddannelse har, det er nemmere at gå ind og tage et faglært job. For det er jo den situation, en del af de her unge mennesker vil sidde i. I stedet for at have en uddannelse, hvor de måske har været i skolepraktik, måske har en del skolepraktik og en del praktik fra en virksomhed, så kommer de nu til at sidde uden en uddannelse. Gør det ikke deres muligheder på arbejdsmarkedet væsentlig dårligere?

Kl. 15.10

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Det er somme tider rigtigt, nemlig hvis der kun er en vis overproduktion på et enkelt område, men hvis man bruger det som argument for at lade stå til, så der f.eks. uddannes dobbelt så mange, som der er brug for på et område – og det kunne jo nemt blive tilfældet på f.eks. mekanikerområdet – så tror jeg ikke, den regel gælder længere, for så bliver der så mange, som kommer med en mekanikeruddannelse uden at kunne blive mekanikere, og de søger jo så ind på naboer, og der bliver det meget sværere at komme ind, fordi der i forvejen står så mange mekanikere, der gerne vil ind på de områder.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Hr. Eigil Andersen som medspørger.

Eigil Andersen (SF):

Jeg er meget glad for ministerens erkendelse af, at der er nogle punkter, hvor vi som socialister lægger større vægt på det enkelte menneskes frihed og sætter større fokus på den enkelte persons muligheder, end ministerens eget parti gør.

Og så vil jeg sige, at det jo er ganske fint, at man laver visse forsøg på beskæftigelsesprognoser – de holder bare ofte ikke – men det, som er den bedste reguleringsfaktor, er, at det enkelte menneske jo ikke er interesseret i at uddanne sig til noget, som ikke giver job, og det vil sige, at den enkelte person jo tager hensyn til, når vedkommende giver sig i kast med en uddannelse, om det er noget, der er en udsigt i. Det er i virkeligheden den bedste reguleringsfaktor og som sagt en ægte liberal faktor.

Så vil jeg spørge, om ministeren tror, at de 4.000 unge, der nu vil blive stoppet midt i deres uddannelse, efter at de har brugt tid på den, så sprudler af liv og lyst og siger: Tak, fordi jeg bliver stoppet midt i mit forløb, nu har jeg virkelig lyst til at gå over i en anden uddannelse, som ministeren så anbefaler?

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Frihed uden sans for menneskelige og økonomiske omkostninger er ikke den frihed, jeg har dyrket. Jeg mener altså, at der skal være frihed, men inden for realistiske rammer, og når det gælder uddannelsessektoren, ja, så har der aldrig nogen sinde været så meget valgfrihed, som der er nu; det gælder de videregående uddannelser, og det gælder erhvervsuddannelserne. Ganske vist var der såkaldt fri adgang for 30-40 år siden, men det var jo kun for de 5-10 pct., som havde en adgangsgivende eksamen. Nu er det jo 50 pct. eller flere, som har en adgangsgivende eksamen. Så aldrig har der været større valgfrihed, og disse nye korte uddannelser, vi talte om før, er jo med til at give en yderligere valgfrihed, og dem kan man bygge ovenpå.

Vi har et af verdens allerbedste erhvervsuddannelsessystemer. Jeg tror ikke, det findes bedre i hele verden. Det bliver altså ikke bedre af, at vi laver kostbare og perspektivløse blindgyder, når de unge strømmer til områder, hvor det er helt sikkert, at f.eks. kun halvdelen vil kunne få job.

Eigil Andersen (SF):

Nu har vi jo altså fået belyst, at den sikkerhed med hensyn til job ikke er til stede, og ministeren vil heller ikke give den, og så er det jo sådan set sat en hel del på plads.

Jeg vil gerne gentage mit spørgsmål fra før, nemlig: Tror ministeren, at når man som ung har været i gang med en uddannelse, man har gennemført halvdelen af den, man har brugt sin tid på det, man har lyst til det arbejde, og så bliver

man stoppet af ministeren – det drejer sig altså om 4.000 i år, forventer man – tror ministeren så, at så er man bare fantastisk motiveret for at gå i gang med en ny uddannelse?

De tal, der er hidtil – og jeg har talt med uddannelseslederne både i Århus og i København – viser, at cirka halvdelen ikke kommer i gang med noget andet, og det er selvfølgelig, fordi det er et hårdt slag i ansigtet at få, at man bliver stoppet midt i noget konstruktivt, som man er i gang med.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):
Det er bestemt ikke meningen, at halvdelen ikke skal komme i gang med noget andet. Det er et nederlag for den pågældende skole, hvis det er tilfældet. Der er en helt klar forpligtelse til at rådgive og vejlede, at fortælle om det, som eleverne ikke ved, nemlig de muligheder, der er på områder, de ikke kender.

Det er jo derfor, vi har vejledning på skolen, det er derfor, vi har Ungdommens Uddannelsesvejledning, det er derfor, integrationsministeren, som får ordet om lidt, sender rollemodeller rundt til skolerne for at åbne de unges øjne for de områder, som især deres forældre ikke kender, fordi de kommer fra fremmede lande.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):
Fru Kirsten Brosbøl for et sidste spørgsmål.

Kirsten Brosbøl (S):
Nu siger ministeren, at det er et nederlag for skolerne. Jeg vil så gerne spørge ministeren, om ikke også ministeren føler et ansvar for, at regeringens på den baggrund ikke kan leve op til, at unge har garanti for at få en uddannelse.

Der er jo mange af de her unge, som netop føler, at de bliver bremset, at de ikke har mulighed for at gennemføre en uddannelse, og mange af dem ender som ufaglærte. Er det et tilfredsstillende alternativ?

Kl. 15.15

Så vil jeg gerne slutte af med et citat fra formanden for Arbejdsmarkedsrådet i Århus Amt, som siger, at det er et voldsomt problem for arbejdsmarkedet, at unge i hobetal nu dropper deres erhvervsuddannelse. Vi ved fra undersøgelser, at vi om 10 år vil mangle 9.000 faglærte alene i Østjylland.

Der er altså nogle, der har vovet en prognose for, hvor mange man vil komme til at mangle alene i Østjylland. Bekymrer det ministeren?

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):
Det kan jeg forsikre. Jeg er fuldstændig enig med den erhvervsvejleder, som siger, at der kommer til at mangle faglærte i Østjylland om 10 år. Det gør der også mange andre steder. Det er det bedste argument for, at vi ikke skal have skolepraktik på områder, hvor vi er helt sikre på, at der ikke kommer til at mangle faglærte.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1526

13) Til integrationsministeren af:

Kirsten Brosbøl (S):

»Mener ministeren, at Udlændingestyrelsens hidtidige praksis, for så vidt angår kontrol med overholdelsen af reglerne for au pairer i Danmark, har været tilstrækkelig, og hvilke konkrete initiativer vil ministeren tage for at sikre, at au pair-ordningen ikke fremover misbruges?«

Skriftlig begrundelse

Spørgsmålene er stillet på baggrund af det misbrug af au pair-ordningen, som beskrives i artikelserien i B.T. den 16. maj 2005.

Kirsten Brosbøl (S):

Nu til noget helt andet.

Jeg har stillet det her spørgsmål med baggrund i den artikelserie, der blev bragt i B.T., og jeg beklager, at det ikke kom på dagsordenen i sidste uge, men nu tager vi det i dag.

Jeg synes, det var meget bekymrende at læse de artikler, og emnet kan jeg så forstå at ministeriet også i mellemtiden har taget op. Jeg skal sige, at de her spørgsmål er stillet, inden reaktionen kom fra ministeriet, og jeg vil gerne kvittere for, at jeg kan se, at der i hvert fald er gjort noget for at følge op på den problematik.

Jeg vil blot spørge, om ministeren kan uddybe, hvad det er for nogle initiativer, man nu har taget fra styrelsens side for i samarbejde med politiet at gøre noget ved det her problem, og i øvrigt vil jeg stadig væk gerne have svar på, hvorvidt ministeren er tilfreds med den kontrol, der hidtil har været udøvet på det her område.

Integrationsministeren (Rikke Hvilshøj):

Så er vi jo nået et langt stykke, kan jeg forstå, og det er jeg selvfølgelig glad for. Den artikelserie

er absolut heller ikke en, som jeg synes var sjov eller tilfredsstillende at læse.

Men lad mig lige starte med lidt baggrund først. Det er sådan, at en au pair i både sit ansøgningsskema og i den kontrakt, som skal underskrives, skal give en række oplysninger. De oplysninger bliver givet under strafansvar, og det er de oplysninger, man som udgangspunkt i Udlændingestyrelsen lægger til grund ved afgørelsen, altså at vi kan have tillid til de oplysninger, der bliver givet under strafansvar.

Hvis det er sådan, at Udlændingestyrelsen vurderer, at der er oplysninger, som ikke er korrekte, eller som bør uddybes nærmere, f.eks. om au pairens sprogkundskaber eller uddannelsesbaggrund, så retter styrelsen henvendelse til den danske repræsentation i au pairens hjemland eller, hvis au pairen opholder sig her i landet, til politiet med henblik på at få kontrolleret de oplysninger. Hvis der er formodninger om, at formålet med indrejsen ikke reelt er et au pair-ophold, gives der afslag på ansøgningen om opholdstilladelse.

Det samme gælder, hvis udlændingemyndighederne modtager oplysninger, der giver en formodning om, at en au pair, der er meddelt opholdstilladelse her i landet, arbejder i strid med den meddelte opholdstilladelse og ikke overholder de betingelser, der er fastsat i opholdstilladelsen. I den sammenhæng vil udlændingemyndighederne rette henvendelse til politiet med henblik på, at politiet kan undersøge forholdene nærmere, og opholdstilladelsen må forventes inddraget.

Til sidst kan jeg oplyse, at Udlændingestyrelsen i går afholdt et møde med rigspolitiets udlændingeafdeling, hvor man generelt drøftede kontrolindsatsen på au pair-området. Der blev på mødet aftalt nogle konkrete tiltag, som jeg af hensyn til effekten af disse tiltag af gode grunde ikke kan redegøre nærmere for på nuværende tidspunkt. Det håber jeg der er forståelse for.

Indsatsen på det område vil også være en opgave for den kontrol- og analyseenhed, som er under etablering. Det er en del af finanslovaftalen. Enheden vil i samarbejde med andre myndigheder bl.a. skulle koordinere indsatsen mod forsøg på omgåelse af udlændingelovens regler om ophold i Danmark.

Kirsten Brosbøl (S):

Det lyder, som om kontrolfunktionen hidtil har været rettet meget mod au pair-pigen eller au pair-personen, men det fremgår jo også af de

nævnte artikler, at det ofte er de familier, der modtager au pair-pigen, som bryder reglerne for arbejdsbetingelserne for den au pair, der kommer til landet.

KL 15.20

Gør man noget for at kontrollere, hvorvidt de familier, der modtager en au pair, også lever op til reglerne? Og kunne ministeren overveje, at de mennesker, der kommer hertil som au pairer, får en form for introduktion til de regler, der findes på området, eller får en kontaktperson i styrelsen, eller noget, der gør, at de i hvert fald kan rette henvendelse til en person; at de er klar over, hvilke regler der gælder, sådan at vi ikke ender i en situation, hvor de her mennesker sidder og ikke ved deres levende råd om, hvor de kan hente hjælp?

Integrationsministeren (Rikke Hvilshøj):

Det er sådan, at en au pair får udtrykkelig besked om, hvad betingelserne er for et au pair-ophold. Det er også derfor, at man skal underskrive en kontrakt, hvori de betingelser står, som der nu har været meget fokus på. Det drejer sig bl.a. om et minimumsbeløb som betaling, at det er 3-5 timers arbejde om dagen, og at man skal være en del af familien og have bopæl i familien.

En af de andre ting, som man også sikrer sig, er netop, at vedkommende au pair bor hos familien. Det er ikke sådan, at man går ud og efterfølgende kontrollerer alle au pair-ophold, og det ved jeg heller ikke om fru Kirsten Brosbøl vil opfordre til, altså at vi skal have politiet ud og tjekke samtlige au pairer i landet, men i det omfang, at udlændingemyndighederne bliver gjort opmærksom på, at nogle ting ikke er, som de skal være, bliver det tjekket.

Også familien er altså under strafansvar. De underskriver også en kontrakt og er også under strafansvar, hvis ikke de overholder reglerne.

Kirsten Brosbøl (S):

Derfor er det netop også relevant, at det her bliver kontrolleret, for der er jo tale om misbrug af reglerne. Så et er, at folk er opmærksomme på, hvilke regler der gælder, og at pigerne sådan set også bliver gjort opmærksom på det, men noget andet er, at der jo skal et eller andet til, kan vi se, for at de her regler bliver overholdt.

Det, der også bekymrer mig i den sammenhæng, er, at det tyder på, at mange af de mennesker kommer hertil som et led i en eller anden form for menneskehandel. Vi kunne jo se, at de betaler et beløb for at komme hertil, og der er

nogle, der tjener penge på, at de kommer hertil og ind i landet på de vilkår.

Så man kunne godt forestille sig, at de her mennesker er under et vist pres fra andre for at overtræde de her regler, fordi de er kommet hertil på sådan nogle vilkår. Er det noget, der også indgår i ministerens overvejelser om, hvordan man kan bekæmpe det her misbrug af ordningen?

Integrationsministeren (Rikke Hvilshøj):

Jeg vil sådan set bare gentage det, jeg sagde i min indledning, at der netop har været et møde med rigspolitiets udlændingeafdeling for at tage fat om den her problemstilling, og det er som sagt ikke særlig hensigtsmæssigt, hvis jeg står her og fortæller, hvad man vil tage fat om. Det håber jeg der er forståelse for.

Men der er netop reageret, fordi det ikke er en hensigtsmæssig udvikling. Personligt synes jeg, at det er ærgerligt, for det er den visse vej til at undergrave en utrolig god au pair-ordning. Jeg vil meget gerne gøre, hvad jeg kan for at bevare den gode ordning, som au pair-ordningen er, og sikre, at den ikke bliver misbrugt. Derfor er der taget initiativer i håbet om, at vi kan få sat en stopper for de ting, der er sket.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Den sidste sag på dagsordenen var:

2) Forespørgsel nr. F 20:

Forespørgsel til finansministeren:

»Hvad kan regeringen oplyse om forholdet mellem løfterne i valgkampen om at forbedre velfærden og de igangværende (overstædede) forhandlinger med kommuner og amter om de økonomiske rammer for 2006 og udgifterne som følge af den igangværende strukturreform?«

Af Kristen Touborg (SF), Anne Baastrup (SF) og Ole Sohn (SF).

(Forespørgslen anmeldt 17/5 2005. Fremme af forespørgslen vedtaget 27/5 2005).

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Jeg gør opmærksom på, at afstemning om eventuelle forslag til vedtagelse først vil blive foretaget i morgen, torsdag den 2. juni 2005.

Begrundelse

Ole Sohn (SF):

Jeg er lidt forsinket. Når man kommer ud i det røgfyldte lokale ved siden af, tænker man ikke helt klart.

Vi har stillet forespørgslen, fordi der jo sker det i de her dage, at der mellem regeringen og kommunerne og amterne fastlægges rammerne for omkring tre fjerdedele af vores velfærdsudgifter.

Aftalerne handler om børnepasning, skole og hjemmepleje, sundhedsvæsen og meget andet, der er helt centralt for borgerne, men alligevel er der stort set ingen politisk debat om aftalerne. Regeringen plejer at henholde sig til, at forhandlingerne må foregå bag lukkede døre, for sådan er det nu engang med forhandlinger.

Det er fuldstændig korrekt, at de afgørende armlægninger må foregå bag lukkede døre; det sker også, når der er finanslovforhandlinger. Men med finansloven skal regeringen jo fremsætte sit udspil i god tid forinden, og der er offentlig debat. Pressen fremsender artikler om problemstillinger, der drøftes, så borgerne kan reagere med deres synspunkter. Men sådan er det ikke med de kommunale aftaler, selv om de på mange måder er vigtigere end finansloven.

Det synes SF er en skidt tradition, og det er derfor, at vi hvert år ønsker at få den her forespørgsel om den kommunale økonomi. Jeg vil i den anledning gerne lige takke for, at det er lykkedes at få den presset ind i det her meget sammenpressede program.

Særlig i år er det jo vanskeligt, for vi er i en situation, hvor vækstrammerne er meget presede, og vi kan oven i købet se, at der er en meget skæv fordeling, hvor regeringen ønsker, at der skal være 0,5 pct. om året til det offentlige forbrug, mens det private stiger 2-3 pct., ja, i år helt op til 3,7 pct.

Så kan man selvfølgelig godt stille spørgsmålet: Hvorfor mener regeringen nu lige, at det er vigtigere med en ekstra ferierejse eller en dyr bil frem for at få en ordentlig pasning af vores børn eller en ordentlig omsorg i ældreplejen?

I år har vi jo det særlige problem, ud over det pres, der er på velfærdsområdet, at rammen stort set er brugt, i hvert fald den ramme, som regeringen tilkendegiver der skal være, i og med at der blev givet en række løfter i valgkampen. Og det, at der er en kommunalreform, en strukturreform undervejs, gør, at det er meget svært at se, hvordan tingene kan hænge sammen.